

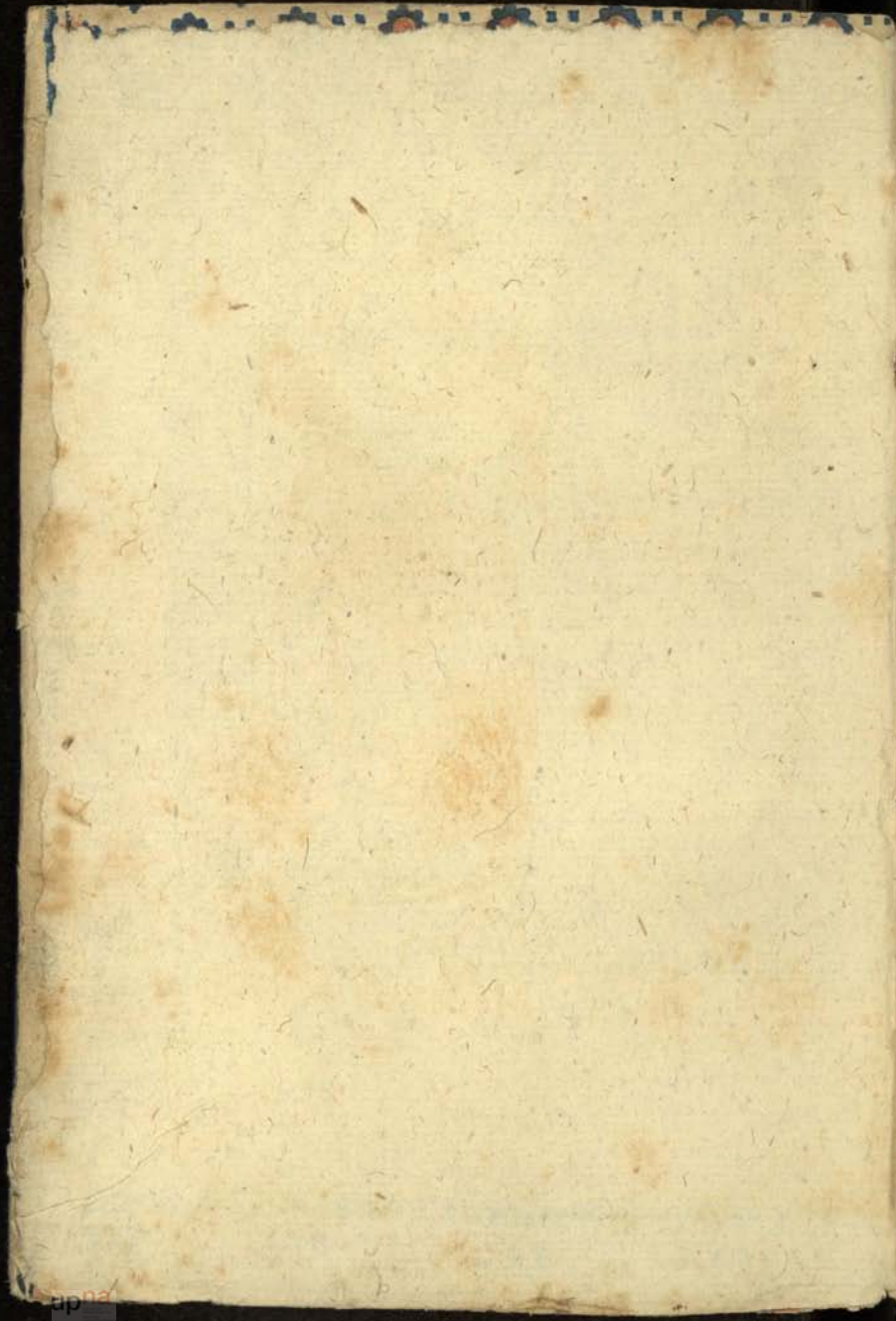

Handwritten text on a central label, possibly in a South Asian script. The text is arranged in several lines and appears to be a title or a reference number. The characters are dark and somewhat faded, but some are clearly legible as 'S. 2. 1. 6. 1.' and 'L. 2. 1.'.

Handwritten text on a central label, possibly in a South Asian script. The text is arranged in several lines and appears to be a title or a reference number. The characters are dark and somewhat faded, but some are clearly legible as 'S. 2. 1. 6. 1.' and 'L. 2. 1.'.

PETRI
MARTINII

Morentini Na-varri

· CHALDÆA GRAMMATICA,
quatenus ab Hebræa differt.

Vernetti

EX OFFICINA PLANTINIANA
RAPHELENGII,
M. D. C. XI.

PETRI MARTINII

Chaldaea Grammatica

P R A E F A T I O.

HUIDEM non arbitror multus verbis opus esse, ut divinarum rerum studiosis persuadeam, ubi ab Hebraeis literis discesserint, ad Chaldaeos animum adjiciendum esse. Nam si nihil aliud, hoc quidem certe movere eos debet, quod sine harum scientia in scriptis Danielis & Ezra versari non possunt. Atqui sunt etiam Chaldaea paraphraes, quas appellant Targumin, cum aliis nominibus commendata, tum quod sacris libris multum lucis afferunt, atque ad eorum mysteria veluti manu ducunt, tantaque sunt apud Iudeos auctoritatis, ut ad eos redarguendos & convincendos nihil efficacius esse videatur. Nam Hebraeorum commentarios, qui sine hoc adiumento versare conabitur, sudabit nitendo, neque quidquam proficiet. Sed de hujus lingua astra quid longior oratio exprimenda est? Dixi esse

Aaa 2 ad

4 PRAEFATIO.

ad vetus Testamentum necessariam : idem de novo statuendum esse confirmo. Nam cum Christus & Apostoli Syriacè locuti sint, quae lingua tum erat Iudaeis vernacula: hinc factum est, ut iidem Graecè scribentes, non modò voces ex ea lingua, sed formulas plerasque usurparint, adeo ut in Graeca oratione phrasis properiodum Syriaca appareat. Accedit novi Testamenti interpretatio Syriaca, tanquam thesaurus quidam è tenebris vetustatis nuper in lucem editus. Atqui lingua Syriaca est illa ipsa Chaldaica, de qua loquor, Hebraeis ante deportationem ignota, ut patet Isata 36. quam demum captivi Babylone didicerunt, indeque reduces in Iudaeam transtulerunt, ex quo ipsis capit esse popularis & patria usque ad Christi & Apostolorum aetatem: quae etiam ex gentis nomine Hebraica dicta est: unde titulus ille Christi dicitur scriptus Hebraicè, & Paulus Hebraica lingua concionatus, cum tamen Hebraea lingua tum vulgo ignota esset, & à sôlis doctis teneretur. Ita haec lingua non tam re, quàm ratione quadam differunt: Chaldaea lingua purior est, qua Daniel & Ezras scripsere: Syriaca impurior, & ab analogia Chaldaica interdum discedens, qua Paraphrasia & Tal-

P R A E F A T I O. §

& Talmudici, ac demum Christi seculum utebatur. Quare usus Chaldaica lingua tam late patet, ut merito secundum Hebraeam maxime utilis esse iudicetur. Sed ad utilitatem accedit facilitas, quae Hebraeis semel perceptis tanta est, ut laboris minimum huic linguae relinquatur. Est enim tanquam *ἑλαττος* quaedam, & prima propago Hebraica, ut propterea huius literatura sit illius germana. Quare cum Hebraei sermonis artem, quam accuratiore via & ratione tradere institueram, ad extremum perduxissem, idem in Chaldaea faciendum putavi, sed quatenus ab Hebraea differt. Itaque communibus praetermissis specialia propriaque dumtaxat disserui. Literae communes sunt apud Danielem & Ezeram: nihil igitur in iis notavi, nisi commutationem, qua voces Hebraeae in Chaldaeas degenerarunt. In syllabis pleraque item sunt communia. In flexione nominum & verborum Hebraica exempla, quoad licuit, servavi, ut differentia magis perspici posset. Ac ne plura, idem in Syntaxi feci, ut communia videlicet Hebraeorum praeccepta, tanquam hypotheses essent, unde specialia haec deducerentur. Atque haec quidem rerum ratio fuit: collo-

*cationis autem & structura causas Τεχνολογία
communiter ostendit. Quamobrem cum hac
ita sint, reliquum est, ut qui Hebraam lite-
raturam studiosè contemplati fuerint, hanc
quoque partem aspiciant, & tanquam in
navigatione gravioribus periculis defuncti,
ad hunc laborem, qui facillimus superest,
equis & libentibus animis accedant.*

GRAM-

GRAMMATICAE

CHALDAEÆ,

quatenus ab HEBRAEÆ differt,

LIBER PRIMVS.

CAPVT I. *De literis.*

LITERARVM commutatio hic præcipua est. Vocales א ו י sæpe commutantur : ut נִלֵי revelavit , גִּלֵי . Sic נִזְבֵר pereamus , פִּזְבֵר . Semivocales dentium , ס in ש , ut כִּנֵס collegit , כִּנֵש . ש in ס , ut שִמְרֵר custodivit , סִמְרֵר . ש in ס , ut עֶשְרֵר decem , עֶסְרֵר . ל in ר , ut אֶלְמֵרֵר vidua , אֶרְמֵלֵר .
Labiorum,

Aaa 4 םח

ם in ן, ut טוּרִים ordines, טוּרִין.

י in ו, ut הָיָה fuit, הָיָה.

Mutæ dentium,

ר in ט, ut רִבְרָה rumor, טִיבָה vel טִיבָה, vel טִיבָה.

ת in ט, ut טָעָה erravit, טָעָה.

צ in ט, ut יָעָץ consuluit, יָעָץ.

ז in ר, ut רָהַב aurum, רָהַב.

Palati,

כ in ק, ut קָפַל duplicavit, קָפַל.

Labiorum,

ב in פ, ut פָּרַק ferrum, פָּרַק.

פ in ב, ut נָשַׁב sufflavit, נָשַׁב.

Gutturis,

שׁ in י, ut יִשְׂאוּל sepulchrum, יִשְׂאוּל. Et

in ה Rabbinicé, ut מָצָא invenit, מָצָא.

Et in ע Chaldaicé, ut אָרַע occurrit,

עָרַע.

ה in א, ut אִגְלָה revelavit, אִגְלָה.

ע in א, ut זָרַע semen, זָרַע Talmudicé.

ח in א, ut אִפְּץ pro אִפְּץ voluntas.

ח in ע, ut עָסִין robustus, עָסִין.

Sed

גִּלְגַּל מִמֶּנּוּ*

Sed & semivocales in mutas nonnunquam propter affinitatem aliquam mutantur:

ם in ז, ut קר recessit, זר.

Est enim in ז vis literæ ם.

ש in ט, ut קשר ligavit, קטר. Et in ח, ut שלש tres vel tria, חלה. Sic שש sex, שרה vel שרה. Sunt enim literæ dentium.

צ in ע, ut ארץ terra, ארע.

Hic affinitas est solius figuræ. Atque hæc de literarum commutatione: cui accedit nonnunquam metathesis: ut שער porta, הרע; sic קץ angustus, עק; item מנשך & רבבין genua, ברבבין; & ונקת & חלק ager, בקל. Item תחתא sub תחת, ח & ע; ut שתא fovea, שתח; item חריסר duodecim, חליסר tredecim, pro חלי עסר & חרי עסר. Et apocope Talmudica: ut בית pro ביה, איםא pro איםא dicito, אוקי pro אוקים constituit.

10 P. MARTINII
tuit. Paragoge Rabbinica, סוּפֵי pro
סוּמ equus.

C A P U T I I.

De Syllaba.

SYLLABAE nihil feré est pe-
culiare, nisi in Çeva & Dageç.
Çeva non semper vocalem antece-
dentem corripit: ut קָרְבָּחוֹ accessi-
stis, חֲרוּבָחוֹ defolati estis.

Itaque camets & pathah ante çe-
va interdum promiscua sunt: ut יְהוּדִין
& יְהוּדִין habitantes.

Dageç sæpé resolvitur in ן adven-
titium: ut מְנַדַּע cognitio, pro מְנַדַּע.
Sic אֲנָבוּב tibia, pro אָבוּב: unde Am-
bubajæ apud Horatium. Arabicé
מְנַבְּוּב pro מְנַבְּוּב.

C A-

CAPVT III.

De prima declinatione.

DECLINATIO híc seruat camets penultimum, præsertim sub literis thematis: ut קטל occidens, קטל occidentes. Sub adventitiis secus est: ut פקיס statuens, פקיס statuentes.

Prima declinatio pluralem flectit in ין: ut,

טורין. P. טור. S.

mons, montes. Finita י mutant pathah in camets: ut יהודין Iudæus, יהודין Iudæi, תליתין tertius, תליתין tertii, פרישין Phariseus, פרישין Pharisei, חנן doctor, חנן doctores, & cætera generis ejusdem. חן tamen חן vivus, vivi.

Dualis numerus rarior: ut קרנן cornua, ידן manus.

Con.

Contractus singularis rarissimus, attamen reperiri potest: ut מִנֵּן numerus, מִנֵּן. Et in penacutis, ut חֵיל robur, חֵל.

Anomalia numeri. Hæc pluralem aliter inflectunt, נְקִי vel נְקָא innocens, נְקִי, נְקִי, נְקִי pauper, עֲנִי, at בֵּר filius, בְּנֵי. Sed anomalia præcipua est in detractioe vocalis ultimæ, eaque triplex: prima est desinentium in pathah: ut עֵלָם seculum, עֵלָמִין secula. Sic חֵיבָר palatium, חֵיבָרִין, & כִּנֹּר vel כִּנֹּרִין cithara, כִּנֹּרִין vel כִּנֹּרִין, & פֹּחַר figulus, פֹּחַרִין vel פֹּחַרִין, & כּוֹכַב stella, כּוֹכַבִין, & גּוֹפֵן vitis, גּוֹפֵנִין. Sic בָּשָׂר caro, אֶצְבַּע digitus, מִדְּבַח altare: at רֶעֵנָן virens, רֶעֵנָנִין: מִהָן domum, מִהָנִין, מִהָנִין, מִהָנִין cognitio, מִהָנִין, מִהָנִין, מִהָנִין sedes, מִהָנִין, מִהָנִין dictum, מִהָנִין, מִהָנִין manus, מִהָנִין, מִהָנִין, מִהָנִין populus, מִהָנִין, מִהָנִין, מִהָנִין. Secunda est desinentium in segol, quæ ferè sunt penacuta, & mutant segol aut tseri penultimum in pathah aut hirc:

hirc : ut מלך rex, מלכין, & ספר liber, ספרין : at prima gutturali חלם somnium, חלמין. Holem corripitur: ut בחל murus, בחלין, & חטיר virga, חטירין, & ultima gutturali ארח via ארחין: at media gutturali דחק angustia, דחקיין vel דחקיין. Tertia desinentium in tieri: ut כהן sacerdos, כהניין, at עלם adolescens, עלמיין & עלמיין. Sic מספר planctus, מספרין, חכהק solium, חכהקיין: at כף petra, כפיין, & sic cætera monosyllaba, ut ראש caput, ראשיין quædam flectuntur ut Hebraicè קן nidus, קניין: sic שן dens, שניין. Plurali carent, פס os, פסיין, & פסיין. Singulari, פסיין. Plurali carent, פסיין. Singulari, פסיין. Plurali carent, פסיין. Singulari, פסיין.

CAPVT IV.

De secunda declinatione.

SECUNDA declinatio pluralem flectit in י. Ac primus finis est in א, ut, צדקו. P. צדקו. S. צדקו. justitia,

justitia, justitiæ. Attamen si alterum
 נ præcesserit, posterius feré transit in
 ה, ut concursus ejusdem literæ vitetur.
 Sic נבואה prophetia, pro נבואה.
 Quædam sunt híc anomala : ut פחה
 dux, פחה duces, מאה centum, מאה, sic
 נ עלה holocaustum, ועלה ancilla,
 אמה, & בנה filia, בנה. Flexio generis
 sequitur flexionem numeri, ultima
 syllaba mutata : ut נכרי peregrinus,
 נכרינן peregrini, hinc נכראה peregrina:
 sic א יהודי Judæus, יהודאה Judæa,
 תליתא tertius, תליתאה tertia : plurali
 נכרינן peregrinæ, יהודין Judææ, תליתין
 tertiarum : sic א קדמי vel קדמי primus,
 קדמאה prima. In aliis nominibus
 similiter : ut א שבע שבועות fit שבעא septem,
 sic א תשעה novem : תשעהא ab עשר
 decem, עשראה : א נבא vanus, נבאה vana,
 & cætera.

Dualis numerus, ut א מאה centum,
 מאהא ducenta, Syriacé מאה, sic א רבו
 מאהא,

μειναι, רביות, & Syriacé רביות μειναι.

Contractus singularis Hebraeam analogiam servat: ut צדקה justitia, צדקה. At ארבעה quatuor, ארבעה & Syriacé ארבעה, ut ארבעתי, ארבעתי vel ארבעתי, ארבעתי septem, עשרה ab עשרה, עשרה decem. Pluralis flectitur in רות, mutato ו in וות ut צדקות justitiæ, צדקות.

Anomalia generis. Masculina plurali sunt, מלה sermo, מלון, sic קרינה urbs, קרינה; at שנה annus, שנה & שנה, sic פניה peccatum, חטון & חטון, item פניה fenestra, פניה & פניה.

Secundus finis in רת, feré est רת & רת מלכות, ut ארעית fundum, מלכות & רת regnum, צלוח oratio. Et sæpé patiuntur apocopen: ut צלון & מלכו & ארעי, pro צלוח & מלכות & ארעית. At contractus numerus resumit רת, ut ימא fundum maris, מלכות ארעא regnum terræ. Pluralis autem numerus ex apocope formatur: á priori quidem fine,

fine, in זן : ut ארעין ab ארעי, sic אחריו alia, אחרין alia. at משרין exercitus, משרין. A secundo autem fine, in זן : ut מלכו a regnum, מלכין regna.

Commune utriusque finis est רבבא רבין *μειράς, μειράδες*. רבין רבבון & רבבון *μειράς, μειράδες*. רבין autem, ut צלן.

Anomalia utriusque declinationis.

QUAE DAM nomina primæ declinationis habent pluralem secundæ: ut סוס equus, סוסין equi, ליל nox, לילין noctes, אב vel אב pater, אבין patres, שם nomen, שמין nomina, אריא leo, אריין leones, אמ mater, אמין matres, כרסא folium, כרסין. Duale מאונן bilances, מאונין. Contrá, אח signum, אחין & אחון. Numerale חרון & חרון contracté חרון & חרון duo, חרותין duæ, tanquam á singulari חרותא, ut חרותא tres, חרותין & חרותין & חרותין & חרותין.

CAPUT V.

De pronomine.

Integra sunt,

illi אֵלֵּי, הֵנִיק	ille אֵיִלוּ, הֵיִלָּ	} 3
illæ אֵלֵּי, הֵנִיקָא	illa אֵיִלֵּי, הֵיִלָּא	
vos אַתְּוֹן, אַתְּוֹן	tu אַתְּ, אַתְּ	} 2
nos אַנְחֵנָא	ego אֲנִי, אֲנִי	

Pro אֵיִלוּ usurpatur etiam אֵיִלֵּי & אֵיִלֵּי. quanquam אֵיִלֵּי Talmudicis etiam plurale est: quod alii legunt אֵיִלֵּי. אֵיִלֵּי sæpè est commune, Talmudicè נִנְהוּ, vel ut aliis placet נִנְהוּ. sed & אֵיִלֵּי reperitur pro אֵיִלֵּי. est autem apocope אֵיִלֵּי pro אֵיִלֵּי. Item pro אֵיִלֵּי fœminino usurpantur אֵיִלֵּי & אֵיִלֵּי, Talmudicè אֵיִלֵּי & אֵיִלֵּי. Pro אֵיִלֵּי & אֵיִלֵּי legunt alii אֵיִלֵּי & אֵיִלֵּי, Talmudicè אֵיִלֵּי & אֵיִלֵּי. Pro אֵיִלֵּי, connectè אֵיִלֵּי & אֵיִלֵּי.

B Affixa

Affixa sunt hæc :

הון	ה, ה, ה	} 3
הו	ה, ה, ה	
בון	ב, ב	} 2
בו	ב, ב	
נן	נ, נ	} 1

Pro ה, reperies ה, ut Dan. 7. גפה
 אלַּא ejus. Et נ, ut & Ezech. 36. בלה
 pro בלה. Et sine punctis נה, ut נפשה
 pro נפשה. Item pro י, ut יצקא pro יצקא
 pater meus. Apocope literæ נ, Talmu-
 dica est. Sic pro הון & בון est הו & בו
 (quanquam Iudæi pro הו legunt הו,
 sed vitiosè) pro הן & בן est הן & בן.
 Atque ex הון sæpè tollunt הו : ut בן
 pro בהון in illis, לון pro להון illis ; quæ
 plerique efferunt per ו, בון & לון. Sic
 apud Danielelem, להון pro להון ut sint
 illi. Apud Ezram sæpè est ו pro ו,
 ut הום, בום.

Defe-

Defectiva singularia הִן hic, & cum Hebræo articulo הִן, quem & cæteris pronomibus adjiciunt, ut הִן אֵלֵינוּ illi, &c. Pro הִן dicunt etiam הִן & הִן vel הִן & הִן. hæc, item הִן & הִן & הִן. Talmudici communi genere usurpant הִן vel הִן, sine punctis הִן Plurale הִן hæc: communia אֵלֵינוּ & אֵלֵינוּ, Talmudicis הִן vel הִן. Interrogativa, הִן qui & quæ, utroque numero & genere, Syriacé הִן vel הִן quid, Talmudicé הִן, sine punctis הִן quisnam, אֵלֵינוּ quænam. Infinita הִן vel הִן pro הִן, & articulus הִן.

CAPVT VI.

De Verbo.

VERBI flexio generalis hæc feré habet propria. Personarum præteriti fines sunt, הִן, הִן, הִן, הִן, הִן, הִן, prima autem persona tantum com-

B b b 2 mu-

munis est. Paragoge ꝑ hęc est frequentior. Participium scēmininum semper desinit in ם : ut קטלא occidens scēmina.

CAPVT VII.

De conjugatione Cal.

Præteritum.

S.

פָּקַח, פָּקַחַ

פָּקַחַ, פָּקַחַת

פָּקַחַת

P.

פָּקַחַת, פָּקַחַת

פָּקַחַת, פָּקַחַת

פָּקַחַת

Anomalia præterisi. Duo alii fines hęc quoque reperiuntur, nisi quod præteri potest esse hirc: ut קָרַב vel קָרַב accessit, קָרַב desolatus fuit. Et manent
in

in reliquis personis, ut קָרַבְתָּ vel קָרַבְתְּ
 accessisti, חָרַבְתָּ defolatus fuisti: at e
 secundo sine tertia fœminea & prima
 singulares, item tertię plurales variant:
 sic á קָרַב dicitur קָרַבְתָּ vel קָרַבְתְּ: ut Ge-
 nef. 3. נָסִיבְתָּ tulit. Ezz. 5. כִּסְּתָה cessavit:
 item קָרַבְתָּ & קָרַבְתְּ cum hirc per-
 petuo. Genes. 3. וְחִלַּת timui. attamen
 Dan. 7. קָרַבְתָּ accessi. Gutturales quo-
 que non nihil mutant: prima guttura-
 li, tertia fœminea est, ut אָכַלְתָּ comedit
 fœmina: prima, ut אָכַלְתְּ comedi. Se-
 cunda gutturali, sæpe prima erit cum
 segol, ut נָחַתְּ descendit fœmina: inter-
 dum etiam non gutturali, ut Dan. 2.
 נָפַקְתָּ exiit. Ultima gutturali erit gemi-
 num pathah, ut & Hebraicé: ut וַיֵּרָא
 scivit fœmina, וַיִּשְׁכַּח invenit fœmina.
 at ultima ר, erit geminum segol: ut
 אָמַרְתָּ dixit fœmina. Pro פָּקַדְתָּ potest
 etiam dici פָּקַדְתְּ, ut Dan. 4. עָבַדְתָּ fecisti.
 ultima gutturali, וַיִּשְׁכַּח invenisti, sicut

in tertia fœminea. ita hæc vox promiscua est. Scribitur etiam פְּקַרְחָא & פְּקַרְחָה. Pro פְּקַרְחָה, Talmudicé est פְּקַרְיָא, factum ex פְּקַרְיָת. Tertia pluralis פְּקַרְיָא interdum communi genere usurpatur, ut Hebraicé פְּקַרְיָו. Et utraque accipit ׀ paragogicum: ut פְּקַרְיָוּ & פְּקַרְיָוּ. Secunda pluralis Talmudicé abjicit ׀: ut פְּקַרְיָוּ פְּקַרְיָוּ. Prima פְּקַרְיָא, Talmudicé פְּקַרְיָוּ; Syriacé פְּקַרְיָוּ.

Futurum primum.

S.

פְּקַרְיָוּ, פְּקַרְיָוּ

P.

פְּקַרְיָוּ, פְּקַרְיָוּ

Anomalia futuri. Prima gutturalis sæpè habet hateph segol. Secunda aut tertia gutturali, forma est alia hunc in modum: S. פְּקַרְיָוּ, פְּקַרְיָוּ. P. פְּקַרְיָוּ, פְּקַרְיָוּ. Sic שְׂפַקֵּעַ audi, אֶפְקֵר dic. E secundo sine præteriti flexio est hujusmodi: S. קַרְבִּי, קַרְבִּי

קרבני P. קרבני, קרבני. Paragoge ו, híc etiam reperitur: ut שמעין audi fœmina, וידעון & scitote, Psalm. 4. שמעון pro שמעון audite fœminæ, Gen. 4.

Defectiva נ, ut נפק exi, á נפק. Et jod, ut ידע scito, á ידע, & יתיב á יתיב. Et א, Talmudicé. ut יול ito, pro יול vel יול, á secundo fine præteriti.

Futurum secundum.

S.

יפקוד, חפקוד

חפקוד, חפקוד

אפקוד

P.

יפקודו, יפקודו

חפקודו, חפקודו

נפקוד

Reliquæ formæ repetuntur ex primo futuro: ut יפקוד & יקרב. Formativæ autem literæ analogiam sequuntur: sed Talmudicé & Syriacé est נ pro י: ut

B 0 b 4 נפקוד

נִפְקֵד pro יִפְקֵד, sic נִפְקֵדוּ, נִפְקֵדוּ pro יִפְקֵדוּ. Reperitur & n pro י. P sal. 6. יִקְמְרוּ accingent fœminæ, pro יִקְמְרוּ Paragoge ꝛ deest, Ruth 2. תֵּעָרְרִי transibis. Psalm. 27. יִשְׁכְּרוּ relinquunt. Interdum & retinetur. Mich. 4. יִחְבְּזוּ habitabunt, sine punctis יחבזו.

Paragoge & rara : ut אִפְקֵדָא pro נִפְקֵד, נִפְקֵדָא pro אִפְקֵד.

Defectiva נ, ut יִפְקֵד pro יִנְפֵק, sic יִפְלֵד pro יִנְפֵל. Secunda gutturalis non mutat vocalem præcedentem : ut אִנְחָה descendit, יִנְחָה descendet, אִנְחָה descendam, יִנְחָה descendent, תִּנְחָה descendetis. alii יִנְחָה יִנְחָה יִנְחָה יִנְחָה. Gen. 26. תִּנְחָה descendes. at נָתַן dedit, sæpè retinet נ, ut Dan. 2. יִנְחָה dabit.

Inchoata א, sub literis formativis habent tseri : ut ab אָכַל comedit, יִאָכַל, ab אָוַל ivit, יִוַּל חוּל, ab אָמַר dixit, יִאָמַר : in prima persona deest א thematis, יִאָמַר quod Syriacé vertitur in jod,

jod, יִמְרָא אִימָר, Talmudicé יִמְרָא אִימָר.
Sic ab אִלְף didicit, אִלְף, alii אִלְף, lon. 1.
יָנֹכַר pereamus, sine punctis נֹכַר, He-
braicam analogiam servat.

Inchoata י integrā, habent item tse-
ri: ut יִטְבֵּן bené fuit, יִטְבֵּן bené erit: de-
fectiva, mutant י in dageç: ut יִכַּל vel
יָכַל potuit, אִכַּל, יִכַּל at Dan. 2. יִדַּע A
יָדַע scivit, יִדַּע אִדַּע, & pro dageç יִדַּע אִדַּע.
A יִחַב fedit, יִחַב אִחַב vel יִחַב אִחַב, &c.

Infinitum.

מְפָקֵר

Ruth 4. מְפָקֵר & מְפָרֵק redimere.
Prima gutturali, מְפָקֵר facere. Et for-
ma Hebraica לְמַרְדּוֹ ad rebellandum.
Hinc Talmudica addito י, ut יִמְקֹרֵי
præcipere. Paragoge א rara, מְפָקֵרָא.

Defectiva נ, ut מְפָקֵר pro מְפָקֵר. Sic
מְפָקֵר vel מְפָקֵר dare, אִמְפָקֵר. Et secunda gut-
turali, מְפָקֵר pro מְפָקֵר. Inchoata א, ut
מְפָקֵר & מְפָקֵר dicere, Ezr. 5. Syriacé מְפָקֵר.

B b b 5 In-

Inchoata י, ut מיטב bené esse, á ייטב: at
 מרע & מנדע scire, á ידע. Eadem in cætē-
 nis ratio.

Participium præsens.

S.

פּוֹרֵץ, פּוֹרֵצָה

P.

פּוֹרֵץ, פּוֹרֵצָה

Ultima gutturalis aut ר, habet pa-
 thah: ut ידע sciens, אָמַר dicens. Reperi-
 tur & forma Hebraica: ut רֹכֵב pro רָכַב
 equitans. Et hirc pro tseri in neutris:
 ut יָקִיב habitans. Sic in reliquis perso-
 nis, יִחְבֵּץ, יִחְבֵּצָה, &c. Et prima cum pa-
 thah ante çeva, Dan. 2. אֵוֶרָא iens. Et ç.
 פִּרְסָן dividentes.

Participium præteritum.

S.

פִּקְדָה, פִּקְדָה

P.

פִּקְדָה, פִּקְדָה

Ulti-

Ultima gutturali, שְׁמִיעַ auditus. Et forma Hebraica, אָנִיס opprēssus.

CAPVT VIII.

De forma passiva vel Niphal.

HÆC forma fit á superiore, præposito אָר.

Præteritum.

S.

אֶתְּקַרְתָּ, אֶתְּקַרְתִּי

אֶתְּקַרְתְּ, אֶתְּקַרְתֵּי

אֶתְּקַרְתֶּם

P.

אֶתְּקַרְתִּי, אֶתְּקַרְתֵּי

אֶתְּקַרְתֶּם, אֶתְּקַרְתֵּי

אֶתְּקַרְתֶּם

Eadem ratio est in duobus aliis finibus : ut אֶתְּקַרְבָּהּ vel אֶתְּקַרְבֵּהּ, & אֶתְּחַרְבֵּהּ. Fit etiam metathesis, ubi thema incipit ab ט puro aut misto, ut שׁ, צ, ז : ut שָׁבַק dimisit, אֶשְׁתַּבַּק dimissus est. Talmudi-

mudicé & Syriacé mutatur ך in primam literam thematis, ut אָקָפֶל pro אָקָפֶל succisus est: proprié in ך, ם, ד, ut אָטָבֶע pro אָטָבֶע demersus est. Idem fit in reliquis temporibus. ך reperitur cum segol, ut Dan. 7. אָהֶקֶרֶא ablata sunt.

Est & alia forma hujus præteriti facta ex participio præterito Cal, quæ sæpé impersonaliter usurpatur: ut,

S.

פָּקִיד , פָּקִידָר

פָּקִידָה , פָּקִידָה

פָּקִידָר

P.

פָּקִידָה , פָּקִידָה

פָּקִידָה , פָּקִידָה

פָּקִידָה

Dan. 5. פָּרִיסָה divisum est, אָקִילָה appensus es. Et 3. בָּפָחוּ vincti sunt. Defectiva ן, ut אָהֶפֶק eductus est. Sic enim melius, quàm ut alii אָהֶפֶק. Sic אָהֶפֶל pro אָהֶפֶל

אֶחָדָא liberatus est. Dageç posteriùs indicat ג: quod manet aliquádo, ut Ios. 8. אֶחָדָא extractus est. Secunda gutturalis est sine dageç: ut אֶחָדָא demissus est, אֶחָדָא. Prima jod manet plerunq;: ut אֶחָדָא אֶחָדָא יֶדַע. Interdum tamen mutatur in ו, more Hebraico: sic אֶחָדָא אֶחָדָא combusta, אֶחָדָא אֶחָדָא: אֶחָדָא אֶחָדָא habitavit, אֶחָדָא אֶחָדָא. Tertia sceminea & secunda singulares promiscuè reperiuntur Dan. 5. אֶחָדָא אֶחָדָא inventa est, inventus es: ut supra in Cal.

Futurum primum.

S.

אֶחָדָא, אֶחָדָא

P.

אֶחָדָא, אֶחָדָא

Hic peculiare est אֶחָדָא pro אֶחָדָא. Talmudicè & Syriacè אֶחָדָא. Sic אֶחָדָא in Evangelio, pro אֶחָדָא aperitor. Defectiva ג, ut אֶחָדָא educitor, אֶחָדָא demittitor: sæpius tamen sunt analogæ.

ga. Sic prima jod : ut אֶחָדָּעַ cognosci-
tor.

Futurum secundum.

S.

יִחְפְּקוּ, תִּחְפְּקוּ
תִּחְפְּקוּ, תִּחְפְּקוּ
אֶחְפְּקוּ

P.

יִחְפְּקוּ, יִחְפְּקוּ
תִּחְפְּקוּ, תִּחְפְּקוּ
נִחְפְּקוּ

Aliquando est אַחַד pro הַאֶחָד, quia sonus
idem utrobique. Talmudicé & Syriacé
אֶחָדָּעַ, sine punctis אֶחָדָּעַ. Prima נ, ut
יִחְפְּקוּ dimovebitur, Ezr. 6. אֶחָדָּעַ.
Ruth 2. תִּחְפְּקוּ addêris, אֶחָדָּעַ.

Infinitum.

אֶחָדָּעַ

Apocope אַחָדָּעַ, אֶחָדָּעַ ulcisci, אֶחָדָּעַ
expiari. Defectiva נ, אֶחָדָּעַ educi,
אֶחָדָּעַ demitti.

Participium præsens.

מִחְפְּקוּ

S

סְהַפְקוּר, סְהַפְקוּרָא

P.

סְהַפְקוּרִין, סְהַפְקוּרִין

Reperitur & א pro מ: ut יִהְפְקוּר. Defectiva נ, סְהַפְקוּ eductus, סְהַפְקוּ demissus. Reliqua fiunt é superiorum analogia.

CAPVT IX.

De nominibus verbalibus.

FINITA híc multa sunt, quę Hebraicę desinerent in יוּט בְּשֵׁר caro, עֶלָם seculum, הַיְכָל palatium, כּוֹכַב stella, גּוֹפֶז vitis: omninoque forma דְּבַר híc nulla est, sed feré commutatur in דְּבַר aut דְּבַר. Sic forma בְּרוּךְ mutatur in בְּרִיךְ tanquam participium præteritum Cal. Penacuta item rara, sæpéque mutantur: ut סְפַר pro סְפָר liber, סְרַר pro סְרָר ordo, כְּסָף pro כְּסֵף argentum: at מֶלֶךְ pro מֶלֶךְ rex, טָעַם pro טָעַם gustus,

stus, בעל & בעיל pro בעל dominus :
 hinc בעל-זבוב Defectiva נ pura nulla
 sunt. Ex inchoatis jod, דעת scientia,
 שנת somnus, עטא consilium, מותב se-
 des. Hemantica perfecta ex א, ut ארבוב
 poples. Ex ה, Rabbini fingūt plurima
 ad verbi actionem exprimendam : ut
 ab אכל comedit, אכילה esus : ab אמר di-
 xit, אמירה dictio : א זכר meminit, זכירה
 recordatio. Ex מ, ut מורק pelvis : sæpius
 tamen est מ, ut מגדל turris, מקדש san-
 ctuarium, מדבר solitudo : hinc מרים
 Maria. Ex נ, nomina in נ, Chaldæis &
 Rabbinis frequentiora, quàm Hebræis :
 ut נולד raptor, נרשן concionator. Rab-
 bini etiam declinant ea ex participio
 præsentis : ut נולד raptor, א נולד rapiens,
 נולד ingeniosus, א נולד intelligens.
 hinc נולד dominus, א נולד. Et מ præ-
 posito, מרגז irritans, מעקרן efficax. Sic
 א femineis in תא, ut תאקתן intelligens,
 ענוותן mansuetus, א תאקתן intellectus,
 ענוותא

מַנְשׁוּתָא mansuetudo. Ex ח frequentissimi-
 mæ formæ híc sunt יח & זח : ac poste-
 riorem Rabbini plurimúm usurpant,
 non é verbis tantúm, sed etiam ex aliis
 vocibus : ut יבשׁוּתָא siccitas, אַחְדוּתָא uni-
 tas, אֱלֹהוּתָא divinitas, מְהוּתָא quidditas,
 כְּמֹתָא quantitas, אֵיכָרָא qualitas. Prio-
 rem etiam usurpant, & quidem præ-
 posito ז : ut אַ גּוּף corpus, גּוּפְנִיתָא cor-
 poralis, אַ רוּחַ spiritus, רוּחְנִיתָא spiritua-
 lis. Et apocope Chaldaica, רוּחְנִי, גּוּפְנִי.
 Ex jod, ut יְהוּדִי peregrinus, יוּדִי Iu-
 dæus, פְּרִישִׁי Pharisæus, חֲלִיקִי tertius.
 Rabbini multa híc fingunt, ut אַ יוֹם
 dies, יוֹמִי diurnus, סְפֹרִי narratio, סְפֹרִי
 narrativus, & similia. Defectiva נ, ut
 מְחֹן donum. Et inchoatis jod, מְדַע &
 מְדַע cognitio. Rabbini faciunt híc
 nomina verso jod in ז : ut זִרְדִּי cōfessio,
 אַ יְרֵדָא sic זִכְחָא argumentatio, אַ יְכַח.
 Ergo verbalium nominum in hac
 conjugatione tanta copia est. Rabbini

veró contrá etiã verba deducunt é
nominibus, ut quemadmodum sunt
nomina verbalia, ita sint verba nomi-
nalia: sic á nomine תְּרוּמָה primitiã, fa-
ciunt verbum תָּרַם primitias obtulit.
item in cæteris formis.

CAPUT X.

De conjugatione Hiphil.

FORMATIVA litera híc est נ, ut
Hebræis ה.

Præteritum.

S.

אִפְקַדְתָּ, אִפְקַדְתִּי

אִפְקַדְתָּ, אִפְקַדְתִּי

אִפְקַדְתָּ

P.

אִפְקַדְתָּ, אִפְקַדְתִּי

אִפְקַדְתָּ, אִפְקַדְתִּי

אִפְקַדְתָּ

Apud Daniele frequens est ה pro
נ. Dan. 2. הִצִּילָהּ. Et 3. הִצִּילָהּ
bené

bené fecit. Finis etiam potest esse hirie, ut אַפְקָר & pathah, si ultima sit gutturalis aut ר: ut אַפְקָר vegetavit, אַפְקָר suffivit. Itaque in reliquis etiam personis tseri & hirie promiscua sunt, præterquam in tertiis pluralibus, quæ semper habent hirie, nisi ex fine pathah: hinc enim manebit pathah, ut אַפְקָרו אַפְקָרוֹ & אַפְקָרוֹ אַפְקָרוֹ: item in reliquis, ut אַפְקָרוֹ, &c. Quin etiam finis hirie continuatur nonnunquam in tertia fœminea & prima singularibus: ut אַפְקָרוֹ אַפְקָרוֹ. Dan. 2. אַפְקָרוֹ pro אַפְקָרוֹ inveni, propter ultimam gutturalem. Ex ultima ר, tertia singularis fœminea habebit geminum segol, אַפְקָרוֹ, ut supra in Cal.

Defectiva נ, ut אַפְקָר vel אַפְקָר eduxit. Apud Danielem נ exprimitur, הַנְּפִיק. Secunda gutturali, אַפְקָר vel אַפְקָר demi, sit, pro אַפְקָר.

Inchoata jod, ut אַפְקָר á אַפְקָר circumdedit,

dedit, **אָ הַיָּבִיל**, **אָ יָבֵיל** attulit, quomodo Hebraicé **אָ הַיָּטִיב** **אָ וַיִּטֵּב** & aliter, ut **אָ יָנַק** fit **אָ יָנַק** & **הוֹנֵק** lactavit, **אָ הוֹנֵב** collocavit, **אָ יָחַב** : sic **הוֹדַע** indicavit, **אָ יָדַע** Dan. 2. Eadem ratio est in inchoatis, ut **הַיָּסִין** credit, ab **אָסַן** : item aliter, ut **אָיָּכַל** cibavit, ab **אָכַל** : **הוֹבַד** perdidit, ex **אָבַד**.

Futurum primum.

S.

אָפְקֹר, **אָפְקֹרִי**

P.

אָפְקֹרִי, **אָפְקֹרִינָא**

Hinc illud Genes. 41. **אָפְקֹרִי** genu flecte. Talmudicé ꞑ adjicitur: ut **אָפְקֹרִי** pro **אָפְקֹרִי**. Defectiva נ, ut **אָפְקֹר**. Secunda gutturali, **אָפְקֹר**. at **אָפְקֹר** Ezr. 5. Ex fine pathah, **אָפְקֹרִי** excutite, Dan. 4.

Futurum secundum.

S.

יָפְקֹר, **יָפְקֹרִי**

יָפְקֹרִי, **יָפְקֹרִי**

יָפְקֹר

יָפְקֹרִי

P.

יפקרו , יפקרו
 חפקרו , חפקרו
 נפקר

Ex fine hirie , יפקר , exprimitur Dan.7. יהספל deprimet. Ultima gutturali vel ר , ut יצמו germinare faciet, חצמו suffiam, cetera analoga , חצמוין & יצמוין , &c. Ruth 1. חקניטי incitabis, forma Hebraica pro חקניין.

Defectiva נ , ut יפק vel יפק educet. ח & exprimuntur, Ezr.4. חהנוק nocebis. Secunda gutturali, יחה. Inchoata jod, ut á ירע scivit , יורע vel יהורע docebit. Sic á חהורעק indicabitis, Dan.2. Sic á ינק fuxit, חונק lactabit, Exod.2. Et חינק Genes.21. Inchoata א similiter declinantur: ut ex אבר perit, יובר perdet: ex אמן credidit, יהימן credet, אהימן credam, & plurali יהימן pro יהימן credent.

Infinitum.

אפקרו
 Ccc 3 Et

Et cum ה utrinque, ut Dan. 4. השפלה
deprimere. Et apocope א, Habac. 3.
להודיע ad indicandum. Talmudicé
אפקודי. Defectiva נ, ut אפקא educere.
Secunda gutturali אחה demittere.
Inchoata jod, ut הילא afferre, Ezz. 7.
Et aliter, Dan. 5. הודיעא indicare. Sic
prima א, Dan. 2. הזבא perdere: ex
אבר.

Participium præsens.

מפקר, מפקרא

P.

מפקרו, מפקרו

Ex fine hirc, מפקר & מפקרא ex pa-
thah, מצלה prosperans, מקטר adolens.
ה exprimitur Ezz. 6. מהקרביז offerentes,
מקרביז. Dan. 2. מהחצפה festinans,
quod idem 3. מחצפה.

Defectiva נ, ut מפק vel מפק educens:
unde Mappic punctum Hebræis. Sic
secunda gutturali, מחה vel מחה demit-
tens:

tens: & ה expresso מהחתיך demittentes. Inchoata jod, ut מקף circundans, מודע, vel מהודע indicans. Sic prima א, מוכר, perdens: & aliter, מתימן, credens, & ה expresso מתימן.

Participium præteritum.

S.

מפקר, מפקרא

P.

מפקרין, מפקרון

Differt à præsentis duntaxat in prima voce, quæ definit in pathah. Defectiva; ut מפק eductus. Inchoata jod, ut מקף. Deut. 3. מקפו קרוין מקפו urbes circumdatae. Ex prima א, מתימן creditus.

CAPUT XI.

De forma passiva Hophal.

Præteritum.

S.

אפקרה, אפקר

אפקרת, אפקרת

Ccc 4

אפקרת

אֶפְקֹרָה

P.

אֶפְקֹרֵי, אֶפְקֹרָה

אֶפְקֹרְתִי, אֶפְקֹרְתֶיךָ

אֶפְקֹרְנָה

Dan. 4. הִתְקַנָּה ab הִתְקַן confirmatus est. Prima gutturali est anomalia Hebraica: ut הִתְקַרַּב vel הִתְקַרְב. Ezer. 4. הִתְקַרְבָּת excisa est. Defectiva וַיִּפְקֹד, ut וַיִּפְקֹד eductus est. Dan. 6. הִסְקֵי extractus fuit. Secunda gutturali אֶתְקַרַּר. Dan. 5. הִתְקַרַּר dejectus est. Inchoata jod, ut וַיִּפְקֹד a וַיִּפְקֹד Dan. 4. הִתְקַרַּב addita est. Sic ex prima וַיִּפְקֹד, הִתְקַרַּב perditum fuit, Dan. 4.

Futurum secundum.

S.

וַיִּפְקֹד, וַיִּפְקֹד

וַיִּפְקֹדְךָ, וַיִּפְקֹדְךָ

וַיִּפְקֹד

P.

וַיִּפְקֹדוּ, וַיִּפְקֹדוּ

וַיִּפְקֹדוּךָ, וַיִּפְקֹדוּךָ

וַיִּפְקֹד

נִפְקֵד

Infinitum.

אִפְקֵדָא

CAPVT XII.

De nominibus verbalibus.

PERFECTA ex א, ut אֶזְהָרָא adhortatio. Rabbinis ex ה, ut הִפְרֵטָא separatio. Rabbinica est etiam forma illa, ut הִפְרֵט discrimen, aliis הִפְרֵט. Ex ח, ut הִפְקִידָא praeceptum, הִשְׁבַּחְתָּ laus. Defectiva נ, ut נִפְקֵדָא exitus, מְחִיתָ descensus. Ex inchoatis יֻד, אוֹשְׁטוּ porrectio. Ex prima א, הוֹיִמְתָּ fiducia. Rabbinici hic faciunt verbum הִתְחִיל inceptum, אֶתְחִיל initium.

CAPVT XIII.

De conjugatione Piel.

Præteritum.

S.

פִּקְדָּה, פִּקְדָּה

Ccc 5 פִּקְדָּה

פִּקְדָה, פִּקְדָה

פִּקְדָה

P.

פִּקְדוֹ, פִּקְדוֹ

פִּקְדוֹן, פִּקְדוֹן

פִּקְדוֹן

Ex fine hirc, פִּקְדוֹ, unde פִּקְדָה, ut
 Genes. 18. נִקְדָה נִקְדָה: & in cæteris
 פִּקְדָה פִּקְדָה, &c. Ultima gutturali den-
 fa, aut ר, שִׁבַּח laudavit, קָטַר ligavit: un-
 de cæteræ fiunt, קָטַר, &c. Sic tertiæ
 plurales קָטַר & קָטַר: at tertia singu-
 laris קָטַר, ut supra in Cal. Secunda
 gutturali aut ר, fit Hebraica produ-
 ctio, ut בָּרַךְ vel בָּרַךְ benedixit, Dan. 2.

Futurum primum.

S.

פִּקְדוֹ, פִּקְדוֹ

P.

פִּקְדוֹ, פִּקְדוֹ

Ex fine hirc, פִּקְדוֹ. ultima gutturali
 aut ר, שִׁבַּח lauda, קָטַר liga: unde קָטַר
 &

קטר, קטרנא &

Futurum secundum.

S.

יפקר, תפקר

תפקר, תפקרין

אפקר

P.

יפקרון, יפקרון

תפקרון, תפקרון

נפקר

Ex fine hirc, יפקר. Ex pathah, ישבח
laudabit, יקטר, ligabit. Paragoge נשבחא
laudabimus. Productio Hebraica,
תקרב offeres, Ezz. 7.

Infinitum.

פקרא

pro א apud Danielem. Talmu-
dicé, פקודי. Syriacé etiam מפקרא.

Participium præsens.

S.

מפקר, מפקרא

P.

מפקרין

מִפְקֹדִין , מִפְקֹדֵן

Ex fine hirc, מִפְקֹד. Ex pathah, מִשְׁפָּח,
laudans, מִקְטָר ligans. Productio He-
braica. Dan. 2. מְרַעֵע contundens.

Participium præteritum.

S.

מִפְקֹד , מִפְקֹדָה

P.

מִפְקֹדִין , מִפְקֹדֵן

Idem cum præsentī, excepta prima
voce. Sic Dan. 2. מְבָרַךְ benedictus, מְעַרְבֵּן
miffū. Quin & prima vox erit eadem,
si ultima sit gutturalis densa, aut ר: ut
מִקְטָר ligans vel ligatus. Quamquam
ad discrimen dici possit in præsentī
participio, מְקַטֵּר, ut Ose. 6. מַסְבִּיר, id est
מְסַבֵּר expectans.

CAPUT XIV.

De nominibus verbalibus.

CÆTERA paria híc sunt cum He-
bræis, atque hæc insuper; כָּנַר &
כָּנַר

כנר cithara, עלם adolescens, חלשות im-
becillitas, עלמות adolescentia, פכיכות at-
tenuatio.

CAPUT XV.

De forma passiva Hitpaël.

Præteritum.

S.

אֶתְפַקֵּד, אֶתְפַקְדוּ

אֶתְפַקְדוּ, אֶתְפַקְדוּ

אֶתְפַקְדוּ

P.

אֶתְפַקְדוּ, אֶתְפַקְדוּ

אֶתְפַקְדוּ, אֶתְפַקְדוּ

אֶתְפַקְדוּ

Ex aliis finibus, אֶתְפַקְדוּ & אֶתְפַקְדוּ ;
sic אֶתְפַקְדוּ & אֶתְפַקְדוּ, omninoque cæte-
ra ut in Piel. Rabbinicé נָחַד pro אָחַד, ut
נָחַד. Metathesis ut in Niphal, אֶתְפַקְדוּ
pro אֶתְפַקְדוּ laudatus est, אֶתְפַקְדוּ pro
אֶתְפַקְדוּ demersus est : at אֶתְפַקְדוּ para-
vit se, pro אֶתְפַקְדוּ, atque ita in cæteris
inchoa-

inchoatis 1. Dan. 2. הוֹדַמְנָחָה paraftis
 vos. Talmudicé נִדְרָךְ contigit, נִדְרָךְ
 justificatus est. Dan. 4. יִצְטָכֶע righetur.
 ךְּ mutatur in ט. Item defectiva, &
 caetera.

Futurum primum.

S.

אֶהְפָּקֵךְ, אֶהְפָּקֵנִי

P.

אֶהְפָּקֵנִי, אֶהְפָּקֵנָא

Futurum secundum.

S.

יֶהְפָּקֵךְ, תֶּהְפָּקֵךְ

תֶּהְפָּקֵנִי, תֶּהְפָּקֵנִי

אֶהְפָּקֵךְ

P.

יֶהְפָּקֵנִי, יֶהְפָּקֵנִי

תֶּהְפָּקֵנִי, תֶּהְפָּקֵנִי

נֶהְפָּקֵךְ

Infinitum.

אֶהְפָּקֵנָא

Talmudicé, אֶהְפָּקֵנִי.

Parti-

Participium præsens.

S.

סְחַפְקִין, סְחַפְקִין

P.

סְחַפְקִין, מְחַפְקִין

Dan. 5. לִּי סְחַפְקִין territus. Psalm. 78.
מְשַׁחֲבָחִין laudatæ. pro מְשַׁחֲבָחִין.

CAPVT XVI.

De forma quadrata:

QUADRATA hic sunt, ut פְּרִינִים
aluit. Sed forma præcipua du-
plex est: una ex ו, altera ex jod : prioris
exemplum erit סֹבֵל portavit.

Præteritum.

S.

סֹבֵל, סֹבֵלְתָא

סֹבֵלְתָא, סֹבֵלְתָא

סֹבֵלְתָא

P.

סֹבֵלְתָא, סֹבֵלְתָא

סֹבֵלְתָא, סֹבֵלְתָא

סֹבֵלְתָא

Ex

Ex fine hirc, סֹבֵל, Ex pathah, סֹבֵר
 speravit. Ose. 13. סֹבֵרָהּ supeditavi.

Futurum primum.

S.

סֹבֵל, סֹבֵלִי

P.

סֹבֵלוּ, סֹבֵלְנָה

Futurum secundum.

S.

יִסְבֵּל, הִסְבֵּל

יִסְבְּלוּ, הִסְבִּילוּ

יִסְבֵּלְנָה

P.

יִסְבְּלוּן, יִסְבְּלוּן

יִסְבְּלוּן, הִסְבְּלוּן

יִסְבְּלוּן

Infinitum.

סֹבֵלָה

Participium præsens.

S.

מִסְבֵּל, מִסְבֵּלָה

מִסְבֵּלוּן

P.

מְסֻבְּלִין , מְסֻבְּלִין

Participium præteritum.

S.

מְסֻבְּלִין , מְסֻבְּלִין

P.

מְסֻבְּלִין , מְסֻבְּלִין

Differentia utriusque participii est
in prima voce.

Secundæ formæ exemplum, שִׁיבָה
servavit.

Præteritum.

S.

שִׁיבָה , שִׁיבָה

שִׁיבָה , שִׁיבָה

שִׁיבָה

P.

שִׁיבָה , שִׁיבָה

שִׁיבָה , שִׁיבָה

שִׁיבָה

Ex fine hirc, שִׁיבָה, &c.

Futurum primum.

D d d

שִׁיבָה

S.

שׁוּב, שׁוּבִי

P.

שׁוּבִי, שׁוּבָנָא

Futurum secundum.

S.

יִשׁוּב, הִשׁוּב

הִשׁוּב, הִשׁוּבִי

אִשׁוּב

P.

יִשׁוּבִי, יִשׁוּבִי

הִשׁוּבִי, הִשׁוּבִי

נִשׁוּב

Infinitum.

שׁוּבָא

Participium præsens.

S.

מִשׁוּב, מִשׁוּבָא

P.

מִשׁוּבִי, מִשׁוּבִי

Participium præteritum.

S.

מִשׁוּב, מִשׁוּבָא

מִשׁוּבִי

P.

משׁוּבָּר, מְשׁוּבָּר

Eodem modo formatur Hithpaël:
ut מְשׁוּבָּר portatus est, מְשׁוּבָּר servatus est.

Verbalia nomina, ut מְשׁוּבָּר verbum,
מְשׁוּבָּר ferrum, מְשׁוּבָּר præceptum. Quin
& verbum nominale híc est מְשׁוּבָּר
pauperem fecit, אֲ מְשׁוּבָּר pauper. Et
Rabbinicum מְשׁוּבָּר oppigneravit, אֲ
מְשׁוּבָּר pignus.

CAPVT XVII.

De monosyllabis simplicibus. Cal.

Præteritum.

S.

בָּנָה, בְּנָה

בָּנָה, בְּנָה

בָּנָה

P.

בָּנָה, בְּנָה

D d d 2

בָּנָה

בְּנֵהוּן , בְּנֵהוּן

בְּנֵהוּן

Finis hirc plurimus: ut מֵתִים mortuus est, סֵיבִי, senit, בָּיָה, pernoctavit: & deinceps מֵיָהָה, מֵיָהָה, &c. Syriacé א interponitur: ut רָאָם sese extulit, pro רָאָם. Prima singularis Ezr. 6. שָׁסֵחַ posui.

Futurum primum.

S.

בִּיז , בִּינִי

P.

בִּינִי , בִּינִנִּי

Reperitur & forma Hebraica בִּיז
בִּיז , בִּינִי בִּינִי בִּינִנִּי, &c. Syriacé, בִּינִי בִּינִנִּי

Futurum secundum.

S.

יְבוּז , חֲבוּז

חֲבוּז , חֲבוּנִיז

אֲבוּז

P.

יְבוּנִז , יְבוּנִז

חֲבוּנִז

חֲבוּנוּן, חֲבוּנוּן

חֲבוּנוּן

Dan. 4. חֲנוּךְ fugiat. Et יִרְחֹן habitabant. At ex חֲנוּךְ ivit, Ezr. 5. יִרְחֹן ibit, אֲחֵךְ ibo, חֲחֵכִין ibis, Ruth 2. sic יִחֲכֹן חֲחֵכִין pro יִחֲכֹן חֲחֵכִין.

Infinitum.

חֲבוּנוּן

Participium præsens.

S.

חֲבוּנוּן

P.

חֲבוּנוּן, חֲבוּנוּן

Ex fine hirc, חֲבוּנוּן. Rabbinica apocope, חֲבוּנוּן. Talinudicé, חֲבוּנוּן. Dan. 2. דְּאֲרִין habitantes, pro דְּרִיִּין. Sic 3. קְאָמִין stantes. Et 7. קְאָמִין stantes.

Participium præteritum.

S.

חֲבוּנוּן, חֲבוּנוּן

P.

חֲבוּנוּן, חֲבוּנוּן

D d d

3

Dan.

Dan. 5. נִסְּתָהּ pōsita.

CAPVT XVIII.

De forma passiva Niphal.

H I C præponitur נִסְּתָהּ, ut item
pōst in geminatis.

Præteritum.

S.

אֶחְבַּנְתָּ, אֶחְבַּנְתָּ

אֶחְבַּנְתָּ, אֶחְבַּנְתָּ

אֶחְבַּנְתָּ

P.

אֶחְבַּנְתָּ, אֶחְבַּנְתָּ

אֶחְבַּנְתָּ, אֶחְבַּנְתָּ

אֶחְבַּנְתָּ

* potius
abiq; nun-
cto in ג.

Aliquando interponitur, tanquam
ab inchoatis jod: ut אֶחְבַּנְתָּ rediit, אֶחְבַּנְתָּ
redditus est, Habac. 2. tanquam אֶחְבַּנְתָּ.

Futurum primum.

S.

אֶחְבַּנְתָּ, אֶחְבַּנְתָּ

אֶחְבַּנְתָּ

P.

אֲחֲבִנָּא , אֲחֲבִנֵּנָא

Ex fine hirc , אֲחֲבִנֵּנָא .

Futurum secundum.

S.

יִחְבֵּן , חֲחִבֵּן

חֲחִבֵּינֵי , חֲחִבֵּינֵי

אֲחֲבִנֵּנָא

P.

יִחְבֵּנֵי , יִחְבֵּנֵי

חֲחִבֵּנֵי , חֲחִבֵּנֵי

נִחְבֵּן

Sic Ezz. 4. יִחְשֶׁם ponetur. at Dan. 4.
יִחְזִין alebatur. ex fine hirc.

Infinitum.

אֲחֲבִנָּא

Participium praesens.

S.

מִחְבֵּן , מִחְבֵּנָא

P.

מִחְבֵּינֵי , מִחְבֵּינֵי

Verbalia quaedam sunt plena, ut מִאֲן

D d d 4 vas,

vas, ראש caput, באש malus, קים foedus.
 Hemantica, ut מון cibus, מריןא metro-
 polis & provincia: טבוח bonitas, חבוח
 senectus. Rabbini, אגא נמינה.

CAPUT XIX.

De conjugatione Hiphil.

Præteritum.

S.

אָבִינָה, אָבִינָה

אָבִינָה, אָבִינָה

אָבִינָה

P.

אָבִינָה, אָבִינָה

אָבִינָה, אָבִינָה

אָבִינָה

Dan. 2. אָבִינָה אָבִינָה : ex fine
 hirc. Et 7. אָבִינָה אָבִינָה. Et 3. אָבִינָה
 erexi. Syriacé, אָבִינָה, Talmudicé, אָבִינָה,
 & cætera eodem modo.

Futurum primum.

אָבִינָה

S.

אָבִין, אָבִינִי

P.

אָבִינוּ, אָבִינָא

Futurum secundum.

S.

יִבִין, חֲבִין

חֲבִין, חֲבִינִין

אָבִין

P.

יִבִינוּ, חֲבִינוּ

חֲבִינוּ, חֲבִינָא

נִבִין

Potest & ultima esse tseri. Dan. 2.
חֲתָף conteret. Et חֲתָף expresso, Dan. 5.
חֲתָף constituet. Et חֲתָף. Et חֲתָף.
Ezr. 6. חֲתָף restituunt. Ruth 1. חֲתָף
pernoctabis.

Infinitum.

אָבִנָא

Participium præsens.

S.

D d d 5 אָבִין

מְבִינָא , מְבִינָא

P.

מְבִינִין , מְבִינִין

Et cum tferi, מְבִינִין. Dan. 2. סְהַקִּים
constituens. Soph. 3. מְפָחִין. prophanan-
tes. מְפִיחִין. pro.

CAPVT XX.

De forma passiva Hophal.

Præteritum.

S.

אֲבִינָח , אֲבִינָח

אֲבִינָח , אֲבִינָח

אֲבִינָח

P.

אֲבִינִי , אֲבִינִי

אֲבִינִי , אֲבִינִי

אֲבִינִי

Ex fine hirc, אֲבִינִי. Dan. 7. הִקִּימָה
crecta fuit. Hinc reliqua licet effinge-
re, tamen nullo exemplo.

CA-

De conjugatione Piel.

FORMA analoga híc crebrior:
ut,

Præteritum.

S.

בִּין , בִּינַת

בִּינַת , בִּינַת

בִּינַת

P.

בִּינִי , בִּינֵא

בִּינֵא , בִּינֵא

בִּינֵא

Targum , גִּייר profelytum fecit. ex
fine hirc. Rabbini גִּייר , ut á בּוֹשׁ pu-
dere , בִּישׁ pudefecit , & cætera ejuf-
modi plurima.

Fut. 1. בִּין בִּינִי , & c. Fut. 2. יִבִּין . Inf.
בִּינֵא . Part. præf. סִבִּין . Part. præt. סִבִּין .
Hinc verbalia, ut וְיָן judex, חֵירָן albus,
גִּייר profelytus, חֵירָב impietas.

Sed

Sed & forma quadrata usurpatur:

ut,

Præteritum.

S.

רוּמַם, רוּמַמְתָּ

רוּמַמְתָּ, רוּמַמְתָּ

רוּמַמְתָּ

P.

רוּמַמְתָּ, רוּמַמְתָּ

רוּמַמְתָּ, רוּמַמְתָּ

רוּמַמְתָּ

Potest etiam ultima esse pathah: ut, רוּמַם רוּמַמְתָּ, רוּמַמְתָּ רוּמַמְתָּ, רוּמַמְתָּ רוּמַמְתָּ, רוּמַמְתָּ רוּמַמְתָּ, & cætera. Fut. 1. רוּמַמְתָּ, & c. Fut. 2. רוּמַמְתָּ. Inf. רוּמַמְתָּ. Part. præsens, רוּמַמְתָּ. Part. præter. רוּמַמְתָּ. Psalm. 21. רוּמַמְתָּ נְרוּצָצָא exultabimus: paragoge נ, אַ וְצָצָא, unde וְצָצָא.

Forma passiva utraque, & Hithpaël & Hithpoël, flectetur é superiorum analogia: ut רוּמַמְתָּ, vel רוּמַמְתָּ, item רוּמַמְתָּ vel רוּמַמְתָּ, & c.

CA-

De monosyllabis geminatis. Cal.

Præteritum.

S.

זק, זקת

זקת, זקת

זקת

P.

זקי, זקת

זקת, זקת

זקת

Dan. 2. זקי contrita sunt. Dageç
szpé hic tollitur, subjecto çeva, זקת,
זקת, &c.

Futurum primum.

S.

זוק, זוקי

P.

זוק, זוקת

Futurum secundum.

S.

זוק

יִדְוֹק , תִּדְוֹק
 תִּדְוֹק , תִּדְוֹקוּ
 אִדְוֹק

P.

יִדְקוּ , יִדְקוּ
 תִּדְקוּ , תִּדְקוּ
 נִדְוֹק

Dageç in prima thematis. Dan. 2.
 תִּרְוֹעַ conteret. Gen. 6. תִּעְוֹל ingredieris.

Infinitum.

מִדְוֹק

Dan. 4. מִתְוֹן ab מִתְוֹן misereri. Eadem
 forma est defectivis נַו vel jod. ambigua
 igitur videnda. Dan. 6. מִעְלִי ingredi,
 pro מִעַל.

Participium præfens.

S.

דָּק , דָּקָא

P.

דָּקוּ , דָּקוּ

Camets longum sub prima, præter
 morem: ut Hebraicé in בְּתוּמִים domus,
 אֲנִי

אָנָא obsecro. Dan. 4. עָלִין ingressi sunt, pro עָלִין vel עָלִין. Talmudici geminata cum simplicibus confundunt : ut עָלִין ingrediens, pro עָלִין vel עָלִין.

Participium prateritum est analogum, אָנָא אָנָא, &c.

CAPVT XXIII.

De forma passiva Niphal.

Prateritum.

S.

אָחֲדָקָה, * אָחֲדָקָה

אָחֲדָקָה, אָחֲדָקָה

אָחֲדָקָה

* per se
abc: cum
stoa

P.

אָחֲדָקָה, אָחֲדָקָה

אָחֲדָקָה, אָחֲדָקָה

אָחֲדָקָה

Futurum primum.

S.

אָחֲדָקָה, אָחֲדָקָה

אָחֲדָקָה

P.

אֲחֻדְקִי, אֲחֻדְקִינִי

Futurum secundum.

S.

יִחְדַּק, תִּחְדַּק

תִּחְדַּקוּ, תִּחְדַּקוּן

אֲחֻדְקִי

P.

יִחְדַּקוּ, יִחְדַּקוּן

תִּחְדַּקוּ, תִּחְדַּקוּן

נִחְדַּק

Infinitum.

אֲחֻדְקִי

Item אֲחֻדְקִי, ut in monosyllabis simplicibus.

Participium præsens.

S.

מִחְדַּק, מִחְדַּקִּי

P.

מִחְדַּקוּ, מִחְדַּקוּן

Verbalia pura, עַד populus, אֲדָר לatus, גֹּבֵה fovea, פֶּה os. Hemantica, ex א, ut

* potius
תִּחְדַּקוּן

ut מְלִיאָה mulier, מְנָא natio. Ex ט, ut מְלִיאָה
volumen. Ex ז, ut רַבִּין vel רַבִּין magi-
ster. Rabbini, רַבִּין אֲבָרְחָם.

CAPUT XXIV.

De conjugatione Hiphil.

Præteritum.

S.

אִדְקָה, אִדְקָה

אִדְקָה, אִדְקָה

אִדְקָה

אִדְקָה

אִדְקָה, אִדְקָה

אִדְקָה, אִדְקָה

אִדְקָה

Dan. 2. הִדְקָה introduced, pro הִדְקָה, da-
geç resoluto in ג. Tertia forma
אִדְקָה, ex analogia: ut Dan. 2. הִדְקָה vel
הִדְקָה contrivit.

Futurum primum.

S.

אִדְקָה, אִדְקָה

Ecc

אִדְקָה

P.

אֲדַקֵּא , אֲדַקֵּי

Futurum secundum.

S.

דַּק , דַּקֵּי

דַּקֵּי , דַּקֵּינָא

אֲדַקֵּי

P.

דַּקֵּינָא , דַּקֵּינָא

דַּקֵּינָא , דַּקֵּינָא

דַּקֵּי

Dan. 2. דַּקֵּינָא conteret. Ezz. 4. דַּקֵּינָא
compegerunt.

Infinitum.

אֲדַקֵּי

Daniel. 5. דַּקֵּינָא introducere, &
דַּקֵּינָא pro dageç.

Participium præsens.

S.

דַּקֵּינָא , דַּקֵּינָא

P.

דַּקֵּינָא , דַּקֵּינָא

Dan.

Dan. 2. **ר** exprimitur, **סרר** contens. Participium præteritum ex analogia erit **סר**, cætera idem cum præfenti : est enim inusitatum.

CAPVT XXV.

De forma passiva Hophal.

Præteritum.

S.

סרר, **סר**

סרר, **סר**

סר

P.

סרר, **סר**

סרר, **סר**

סר

Dan. 5. **סר** introductus est, **סר** introducti sunt. Potest etiam dici **סר**, ut supra docuimus. Reliqua sunt inusitata, fingi tamen possunt ex analogia: Fut. 2. **סר**. Inf. **סר**. Part. **סר**.

Forma gravis, **סר** & **סר**, ut **סר** & **סר**
 E e e 2 **סר**

אֶשְׁחֹזֵם וּפְזָקוּר sic שׁוֹמֵם vel שׁוֹמֵם, unde אֶשְׁחֹזֵם
obstupuit, Dan. 4.

CAPUT XXVI.

De finitis א, vel ה, vel jod.

FINITA י, ה, א hęc genere uno com-
prehenduntur propter earum li-
terarum affinitatem.

Cal.

Præteritum.

S.

גָּלָה, גָּלָה
גָּלְיָה, גָּלְיָה
גָּלְיָה

P.

גָּלָה, גָּלָה
גָּלְיָה, גָּלְיָה
גָּלְיָה

Fines alii, ut גָּלָה & גָּלָה & גָּלָה: sic
מָנָה & מָנָה & מָנָה gavifus est: sic מָנָה
numeravit. Tertia singularis fœmi-
nea exprimit א Dan. 2. מָלָה implevit.
Dan.

Dan. 4. מַטְוּרָה pervenit: pathah pro camets. Secunda persona ita est Dan. 2. חָזַיתָ vidisti. at in Targumin, גְּלִיתָ & prima persona גְּלִיתִי, Talmudicé גְּלִי, sine punctis גְּלִיאִי vel גְּלִי. Sed ex fine גְּלִי, tertia singularis fœminea est גְּלִיתָ, unde Dan. 7. אֶתְכַרֶּיחַ succisa est, vel ut alii legunt אֶתְכַרֶּיחַ; sine punctis גְּלִיתָ gavisa est. Prima persona גְּלִיתָ ut Dan. 7. צִבֵּיתָ volui. Tertia pluralis masculina גְּלִיּוֹ, ut Dan. 3. רָמִיּוֹ projecti fuerunt. sine punctis גְּלִיאֹ. Sic etiam Iof. 14. הִמְסִיּוּ liquefecerunt. Ex quo intelligitur וי esse diphthongum. nam qui proferunt ו consonum, ut if, non vident se ab analogia recedere, quæ semper habet ו vocalem in fine tertiæ pluralis masculinæ. Dan. 5. אֶשְׁתִּיּוּ præpositum est, אֶשְׁתִּיּוּ biberunt. Fœminina גְּלִיאִי revelarunt fœminæ.

Futurum primum.

S.

E e e 3

גְּלִי

גָּלִי, גָּלִיָּהּ

P.

גָּלִי, גָּלִיָּהּ vel גָּלִיָּהּ

Dan. 3. חַיִּי. vive. Aliquando prima vox est גָּלִיָּהּ, & tunc secunda erit גָּלִי, ultima גָּלִיָּהּ. Inchoata אָ, ut אָתָּה venit, אָתָּה, Talmudicé אָתָּה veni. Defectiva נ, ut Ezi. 5. שָׂא תֹלֵךְ, אָנֹכִי. Reperitur & אָ præposito, אָתָּה bibe.

Futurum secundum.

S.

יִגְלֶה, יִגְלֶהּ
תִּגְלֶה, תִּגְלֶהּ
אִגְלֶה

P.

יִגְלֶה, יִגְלֶהּ
תִּגְלֶה, תִּגְלֶהּ
אִגְלֶה

Syriacé jod pro א, ut יִגְלֶה, &c. Secunda singularis fœminea flectitur etiam in י, ut תִּגְלֶה pro תִּגְלֶהּ. Nahum 3. חֲבֵרֶיךָ quæres, pro חֲבֵרֶיךָ. Item in cæteris

teris conjugationibus. Est & híc apocope: ut יָחַד אָחָא ex יָחַד חָוָה fuit, pro יָחַד אָחָא . Syriacé & Rabbinicé יָחַד , &c. Sic אָחָא vel אָחָי vivam, pro אָחָא vel אָחָי . Habac. 2. חָשַׁתְּ bibes, á חָשַׁתְּ . Genes. 31. יָסַבְּ pro יָסַבְּ . Ruth 2. יָסַבְּ haurient, á יָסַבְּ , tanquam יָסַבְּ pro יָסַבְּ . Et 1. חָחַתְּ eritis, ex חָחַתְּ . Ex inchoatis אָ , ut אָחָא venit, אָחָא & Syriacé אָחָא veniet, אָחָא & Syriacé אָחָא veniam.

Infinitum.

מגלי

Prima gutturali, Ezr. 4. מָחַתְּ videre, Syriacé מָחַתְּ . Paragoge, Ezr. 5. מָחַתְּ ædificare. Et sine מ , Genes. 16. מָחַתְּ videre. Talmudicé מָחַתְּ . Ex prima אָ , ut אָחָא , fit מָחַתְּ vel מָחַתְּ , & Syriacé מָחַתְּ , Talmudicé מָחַתְּ venire. Dan. 3. מָחַתְּ accendere. ab אָחָא .

Participium præsens.

S.

E 4

גלר

גָּלִי, גָּלִיָּה

P.

גָּלִי, גָּלִיָּה

Dicitur & גָּלִיָּה, & Syriacè גָּלִי, ut קָרִי
 clamans Dan. 3. Pluralis masculina in
 Targumin, גָּלִיָּה, revelantes. Talmudicè
 גָּלִי, ut קָרִי clamantes.

Participium præteritum.

S.

גָּלִיָּה, גָּלִיָּה

P.

גָּלִיָּה, גָּלִיָּה

Dan. 2. גָּלִי & גָּלִיָּה. potest item dici
 גָּלִיָּה, ut Ezr. 5. בְּנִיָּה אֲדִיפִיקָהּ. Ex prima
 א, ut אָזַן, fit אָזַן accēsus, Dan. 3. Pluralis
 masculina in Targumin, גָּלִיָּה, revelati.

CAPUT XXVII.

De forma passiva Niphal.

Præteritum.

S.

אֲחַלְלָה, אֲחַלְלִי

אֲחַלְלִי

אֲחֵלִיךְ, אֲחֵלִיךְ, אֲחֵלִיךְ
אֲחֵלִיךְ, אֲחֵלִיךְ, אֲחֵלִיךְ

P.

אֲחֵלִיךְ, אֲחֵלִיךְ
אֲחֵלִיךְ, אֲחֵלִיךְ
אֲחֵלִיךְ

Ex fine hinc, אֲחֵלִיךְ, אֲחֵלִיךְ, אֲחֵלִיךְ
אֲחֵלִיךְ, אֲחֵלִיךְ, אֲחֵלִיךְ, & cætera præ-
posito אֲחֵלִיךְ.

Altera forma impersonalis ita est.
S. אֲחֵלִיךְ, אֲחֵלִיךְ, אֲחֵלִיךְ, אֲחֵלִיךְ. P. אֲחֵלִיךְ
אֲחֵלִיךְ, אֲחֵלִיךְ, אֲחֵלִיךְ, אֲחֵלִיךְ. Dan. 2. אֲחֵלִיךְ
אֲחֵלִיךְ, אֲחֵלִיךְ, אֲחֵלִיךְ, אֲחֵלִיךְ. lectum
fuit. Ex inchoatis אֲחֵלִיךְ, ut אֲחֵלִיךְ sanavit,
אֲחֵלִיךְ vel אֲחֵלִיךְ vel אֲחֵלִיךְ vel אֲחֵלִיךְ sana-
tus fuit. ita variant Grammatici.

Futurum primum.

S.

אֲחֵלִיךְ, אֲחֵלִיךְ

P.

אֲחֵלִיךְ, אֲחֵלִיךְ

Secunda singularis fœminea potest

E e e s esse

esse אֶחְלִיָּהּ, pluralis masculina אֶחְלִיּוֹ,
 foemina אֶחְלִיָּנָה. Ex fine tseri. S.
 אֶחְלִי, אֶחְלִיָּהּ. P. אֶחְלִיּוֹ אֶחְלִיָּנָה.

Fururum secundum.

S.

אֶחְלִיָּהּ, אֶחְלִיָּהּ

אֶחְלִיָּהּ, אֶחְלִיָּהּ

אֶחְלִיָּהּ

P.

אֶחְלִיָּהּ, אֶחְלִיָּהּ

אֶחְלִיָּהּ, אֶחְלִיָּהּ

אֶחְלִיָּהּ

Syriacé אֶחְלִי אֶחְלִי, vel אֶחְלִי אֶחְלִי,
 &c. Est & אֶחְלִי pro אֶחְלִי. Ex prima
 א, ut אֶסָּא, fit אֶחְסָא, vel יֶחְסִי, &c.

Infinitum.

אֶחְלִיָּהּ

Prima א, ut אֶחְסָא sanari.

Participium praesens.

S.

אֶחְלִיָּהּ, אֶחְלִיָּהּ

אֶחְלִיָּהּ

P.

סְחֵלִין , סְחֵלִין

Abdias, סְחֵלִין nudata, pro סְחֵלִין.
Targum, סְחֵלִין. Prima א סְחֵלִין
sanatur. item סְחֵלִין vel סְחֵלִין.

CAPUT XXVIII.

De verbalibus.

IMPERFECTA, אב pater, יד manus,
בר Targum, ביר filius, שם nomen.
Perfecta pleraque analogia. Ex ו tentia
litera, חדוה gaudium, חיה bestia. Ex
jod, עני pauper, sic נקי vel נקא purus,
נביה propheta, קריה urbs, & familia.
Hebraica ex מ, ut משראה vel משריה
exercitus, סחיה convivium, סעליה cel-
situde. Ex ז, ut עליה excelsus. Ex ח, ut
חיה oratio, חיה magnificentia, חיה
cacitas, חיה exilium. Qua forma
Rabbini faciunt nomina praeposito ונ
ut נמחיה dissolutio, א מכה; sic נמחיה
deletio, א מחיה.

CA-

CAPVT XXIX.

De conjugatione Hiphil.

Præteritum.

S.

אָגְלִי, * אָגְלִית

אָגְלִית, אָגְלִית

אָגְלִית

P.

אָגְלִית, אָגְלִית

אָגְלִית, אָגְלִית

אָגְלִית

*ano vero
abque da-
ges ubique
ב

Dan. 5. הִעֲרִיּוּ removerunt. Defectiva נ, ut אָרַי asperit, אָ נָרַי. Prima jod, ut Ion. 4. אָוֶחֶי אָוֶחֶי acceleravi, ab inusitato themate יָהִי. Sic הוֹרָא confessus est, Syriacé הוֹרִי vel הוֹרִי, אָ יָרָא. Ex prima א, ut אָחָא venit, אָחָא venire fecit, id est adduxit vir, אָחָא adduxit fœmina, אָחָא אָחָא, &c.

Futurum secundum.

S.

אָגְלִי

אֲגַלְי, אֲגַלְיָא

P.

אֲגַלְיָא, אֲגַלְיָא

Prima pluralis potest esse etiam אֲגַלְיָא. Dan. 2. הַחֲזוֹנִי indicate mihi. הַחֲזוֹנִי pro אֲגַלְיָא. Ex prima א, ut אֲגַלְיָא adducito, vel אֲגַלְיָא Gen. 27.

Futurum secundum.

S.

אֲגַלְיָא, אֲגַלְיָא

אֲגַלְיָא, אֲגַלְיָא

אֲגַלְיָא

P.

אֲגַלְיָא, אֲגַלְיָא

אֲגַלְיָא, אֲגַלְיָא

אֲגַלְיָא

Ex fine hirc, אֲגַלְיָא. Apocope, Gen. 9. אֲגַלְיָא dilatet. Secunda singularis feminina potest item esse אֲגַלְיָא. Dan. 2. אֲגַלְיָא indicabitis mihi, cum הַחֲזוֹנִי characteristico. Sic אֲגַלְיָא pro אֲגַלְיָא indicabimus. Ex prima א, ut אֲגַלְיָא adducet,

cer, אָנְתָּם adducam, &c.

Infinitum.

vel אָנְתָּם
אָנְתָּם

Dan. 2. אָנְתָּם indicare. Talmudicé,
אָנְתָּם. Ex prima אָ, ut אָנְתָּם vel אָנְתָּם
adducere, Dan. 3.

Participium præsens.

S.

אָנְתָּם, אָנְתָּם

P.

אָנְתָּם, אָנְתָּם

Ex fine hirc, אָנְתָּם. Dan. 2. הָ exprimitur, אָנְתָּם mutans, אָנְתָּם amovens. Et 5. אָנְתָּם pro אָנְתָּם vivificans. Ex prima אָ, ut אָנְתָּם adducens. Ex prima jod, ut אָנְתָּם confitens. Dan. 2. אָנְתָּם, Syriacé אָנְתָּם.

Verbalia, ut אָנְתָּם & אָנְתָּם confessio, אָנְתָּם & אָנְתָּם doctrina, אָנְתָּם confessio.

Forma passiva nulla híc est usitata.

Atta-

Attamen ex אָתָּהּ fingi potest secundum Daniele: הִתְחַיָּהּ adductus est, הִתְחַיָּהּ Dan. 6. pro הִתְחַיָּהּ adducta est. Secunda perf. הִתְחַיָּהּ. Prima, הִתְחַיָּהּ. Plural. 3. הִתְחַיָּהּ ex analogia tertiæ singularis fœmininæ apud Daniele, sed הִתְחַיָּהּ verius est. Secunda, הִתְחַיָּהּ. Prima, הִתְחַיָּהּ.

CAPVT. XXX.

De conjugatione Piel.

Præteritum.

S.

גָּלִיתִי, גָּלִיתְךָ
 גָּלִיתִי, גָּלִיתְךָ
 גָּלִיתִי

P.

גָּלִיתִי, גָּלִיתְךָ
 גָּלִיתִי, גָּלִיתְךָ
 גָּלִיתִי

Secunda & prima singulares aliter etiam formantur ex analogia conjugatio-

gationis Cal, גלית גלית גלית, Dan. 3.
פגיתו praefecisti.

Futurum primum.

S.

גלי, גלא

P.

גלו, גלון

Pro גלי potest esse etiam גליו Ezz. 7.
פגיתו praefice. Gen. 37, nuntia, apo-
cope.

Futurum secundum.

S.

יגלי, יגליו

יגלית, יגליתו

אגלי

P.

יגלון, יגלון

יגלון, יגלון

נגלי

Ruth 3. פונסו pones. Pro יגלית re-
peries יגלון. Dan. 2. יגלון indicabimus.

Infi-

Infinitum.

vel גלגל
גלגל

Participium præsens.

S.

גלגל, גלגל

P.

גלגל, גלגל

Singularis prima est etiam גלגל, pluralis גלגל. Talmudicè גלגל, ut גלגל rixantes.

Participium præteritum cætera idem cum præsentis, prima voce tantùm discrepat, גלגל. Quin & prima vox est eadem Habac. 2. גלגל tectus.

Verbalia, ut גלגל multus, גלגל excelsus.

CAPVT XXXI.

De forma quadrata.

ALTERA species hujus formæ duntaxat hic reperitur, גלגל ex-
F f f cidit

cídit vel consummavit, שיצית שיצית, & cætera, ut in Piel. Hoc enim tantúm interest, quód illic pathah, híc tferi perpetuum est in prima syllaba. Ali- ter quadrata, ut שלתי lassavit.

CAPVT XXXII.

De conjugatione Hithpaël.

Præteritum.

S.

אֶחְבַּלְתִּי, אֶחְבַּלְתְּ
 אֶחְבַּלְתְּ, אֶחְבַּלְתְּ
 אֶחְבַּלְתִּי

P.

אֶחְבַּלְתִּי, אֶחְבַּלְתִּי
 אֶחְבַּלְתִּי, אֶחְבַּלְתִּי
 אֶחְבַּלְתִּי

Forma quadrata אֶחְבַּלְתִּי excisus vel consummatus est: & cætera eodem modo. at Gen. 33. אֶחְבַּלְתִּי adducta est. ab אֶחְבַּלְתִּי.

Futurum primum.

אֶחְבַּלְתִּי

S.

אֲחַלֵּא , אֲחַלֵּי

P.

vel אֲחַלֵּוּ

אֲחַלֵּוּ , אֲחַלֵּוּ

Futurum secundum.

S.

יִחַלֵּא , יִחַלֵּי

יִחַלֵּוּ , יִחַלֵּוּ

אֲחַלֵּי

P.

יִחַלֵּוּ , יִחַלֵּוּ

יִחַלֵּוּ , יִחַלֵּוּ

נִחַלֵּי

Dan. 2. יִשְׁתַּנֵּן mutabitur.

Infinitum.

vel אֲחַלֵּא

אֲחַלֵּי

Participium praesens.

S.

vel אֲחַלֵּא

אֲחַלֵּי , אֲחַלֵּי

F f f 2

אֲחַלֵּוּ

Dan. 5. משתתיון soluti.

CAPVT XXXIII.

De adverbio.

ADVERBIA prima, ut לא non, אִי & אָז, tunc, אֵלּוּ & הִנֵּה, Syriacé הֵאֵן & הֵי ubi, הִיכָּה, nunc, על & עַל־ supra, קָא, quidem, Talmudicé, וְ, vā, &c. Prepositiones, ut וְ, unde לְ, ad, כְּ, secundum, בְּ, & גַּבְ, apud, קִדְ, & קִדְ, & קִבְ, & cum לְ, לְ, ante, בְּ, & בְּ, extra, חֲלֵף, pro, אֶלְ, Talmudicé super, in, ad, ex, juxta, secundum, &c. Orta ex nominibus, ut הַיּוֹם plus, & הַיּוֹם הַזֶּה hodie, כְּחֵדָּה, simul, הַיּוֹם הַזֶּה secundo, &c. E verbis, חֲזִי, ecce, לֹא אֵינִי לִיח, non est. Ex adverbis, מִנְּ, tunc, לְ, quó, מִנְּ, & Talmudicé מִנְּ & מִנְּ, unde,

de, לְכַּן & הִלְכַּן pro הִלְכַּן huc, חִכְיָא
hic, huc, & pro חִכְיָא sic, אֵיבָא ubi,
חִכְיָא hinc, לְעַל & מִלְעַל supra, לְרַע &
מִלְרַע infra, &c.

CAPVT XXXIV.

De conjunctione.

CONDITIONALIS אִן &
חִנְא אִלִּי, וְאִלִּי אִן & חִנְא nisi.

Discretiva, אִלִּא sed, בְּרָם verum,
& אִלִּי & si.

Causalis, אִרִּי quia, אִרִּים quoniam.

Rab. אִרִּי אִרִּים, אִרִּי אִרִּים, אִרִּי אִרִּים.

Rationalis, לְחִן itaque, מִטְּוֹל pro-
pterea.

FINIS LIBRI PRIMI.

GRAMMATICAE

CHALDÆÆ

LIBER SECVNDVS.

CAPUT I.

De Syntaxi nominis.

CONTRACTUM pro integro sæpius hic usurpatur. Gen. 8. יוֹמֵי וַיְלֵילֵי לֹא יִבְטְלוּן & dies & noctes non cessabunt. Et 42. אֲלֵי אַחֲזָן exploratores vos. Item Talmudicé. In nominibus gentis id est feré perpetuum. Dan. 2. וְאָמַר לְכַסְדֵּיָא & dicens Chaldæis. Et 3. לְיְהוּדָיָא ludæorum. Atque etiam id fit post nomen possessoris. Genes. 39. בֵּית אֲסִירֵי

אַסְיָרִי domus vincitorum, id est carcer.
 Et 40 רַב שֶׁקֶנֶי princeps pincernarum, רַב
 נַחְחוּמֵי princeps pistorum. At ibid. רַב
 קְטוּלֵיָא princeps militum. Inde in no-
 minibus numeri, חָדָא עֶסְרִי undecim, &
 similia. ubi עֶסְרִי est ab עֶסְרִין. Col-
 locantur autem masculina cum עֶסְרִי
 vel עֶסְרָא, foemina cum עֶסְרִי: ut חֲדָא עֶסְרִי
 vel עֶסְרָא undecim viri, חָדָא עֶסְרִי unde-
 cim foem. חָדָא עֶסְרִי & Syriacé חָדָא עֶסְרִי duo-
 decim viri, חָדָא עֶסְרִי duodecim foem.
 sic חָדָא עֶסְרִי & חָדָא עֶסְרִי & חָדָא עֶסְרִי
 אַרְבַּעָא & אַרְבַּעָא & אַרְבַּעָא vel אַרְבַּעָא & Syriacé
 אַרְבַּעָא & אַרְבַּעָא & אַרְבַּעָא quatuordecim, חָמֵשׁ עֶסְרִי
 & חָמֵשׁ עֶסְרִי & חָמֵשׁ עֶסְרִי quindecim, & ce-
 tera similiter. At חָלָא מֵאַחַד vel חָלָא מֵאַחַד
 trecenta, & deinceps eodem modo.

Anomalia generis frequens est in
 participiis, cum foemina in ך, pro
 masculinis usurpantur. Ezr. 6 חֲשִׁתָּן in-
 digentes viri, pro חֲשִׁתָּן. Exod. 25.
 כְּרוּבֵיָא פְּרִישָׁן Cherubin expandentes.

CAPVT II.

De syntaxi pronominis.

SINGULARI numero affixa sunt
 ה. & ה., plurali וְהִי, Syriacé וי, &
 וְהִיא: cætera communia, ut híc vides:

S.

טוֹר

טוֹרוֹן	טוֹרָה	} 3
טוֹרוֹן	טוֹרָה	
טוֹרְכוֹן	טוֹרְךָ	} 2
טוֹרְכוֹן	טוֹרְךָ	
טוֹרְכָא	טוֹרִי	} 1

Pro טוֹרְכָא, Syriacé טוֹרְךָ, Talmudi-
 cé טוֹרְךָ.

P.

טוֹרִי

טוֹרִיָּהוּן	טוֹרִיָּהוּ	} 3
טוֹרִיָּהוּן	טוֹרִיָּהוּ	
טוֹרִיָּכוֹן	טוֹרִיָּךָ	} 2
טוֹרִיָּכוֹן	טוֹרִיָּךָ	
טוֹרִיָּכָא	טוֹרִי	} 1

Pro

Pro טורי, sine punctis טורי vel טוראי, ut differat á singulari טורי. Pro טורנא, Syriacé טורנא & טורנא. Ambiguum igitur est טורנא, ut טורנא & טורנא, quod olim in plurali distinctum erat טורנא, ut apparet ex Daniele: quo modo fortassis etiam טורנא. Sic ambigua sunt Talmudicé טורנא mons vel montes eorum, טורנא earum, sic טורנא טורנא, item טורי. Psalm. 116. חַגְמֹלוֹתַי retributiones ejus.

Nomina in plurali numero contracta, cum affixis contractionem eandem in singulari retinent: ut עלם seculum, עלמא secula: hinc עלמא seculum ejus, עלמא seculum eorum, sic עלמא עלמא, & cætera. Sic מלך מלכא, cum affixis מלכא, & cætera. Item עבד עבדא, plurali עבדא, unde עבדא עבדא, & cætera.

Finite א, mutant etiam א in jod: ut מרא dominus, מרא. Excipe ubi jod

præcessit, ut אַרְיָא leo, אַרְיָה; item in affixo primæ personæ, ut מַרְא dominus, מְרִי dominus meus, מְרַנָּא vel מְרַן dominus noster. Et nonnulla in א, ut פְּתָא latitudo, פְּתִיָּה latitudo ejus, Dan. 3. Tria anomala, אָב pater, אָח frater, אָם socer, affixa quædam variant, & assumentur י, præter quàm in affixo singulari primæ personæ: ut,

	3.	
	Syriacé	אַבְוָהִי
אַבְוָהוֹן		אַבְוִי
אַבְוָהִן		אַבְוָהָא
	2.	
אַבְוָכֹן		אַבְוֹךְ
אַבְוָכִן		אַבְוֹךְ
	1.	
אַבְוָנָא	Syriacé	אַבְוִי
אַבְוָנִין		אַבְוָא

Penacuta ex pathah & hirc analogiam Hebraicam sequuntur, ut זַיִרָא olea, זַיִתָּה at זַיִתָּה, זַיִתָּה at זַיִתָּה, זַיִתָּה, זַיִתָּה & זַיִתָּה, זַיִתָּה, זַיִתָּה.
Nume-

Numerale תריין contractum ex תריין
hic usurpatur תרייהון duo illi.

Fœminina quoq; pathah ultimum
abjiciunt, præterquam in affixis, הון תון
הון תון ut זרקא ut זרקא ut זרקא
quæ cum quo affixa
componuntur hoc modo :

S.

זרקא

זרקאהון	זרקאה	}	3
זרקתון	זרקתה	}	3
זרקתון	זרקתך	}	2
זרקתון	זרקתך	}	2
זרקתנא	זרקתי	}	1

Syriacé זרקתון, Talmudicé זרקתון,
pro זרקתנא.

Plurali affixa junguntur & singu-
laria & pluralia : singularia quidem
hoc modo,

P.

זרקת

זרקתהון	זרקתה	}	3
זרקתון	זרקתה	}	3
			זרקתך

צִדְקַתְכֶּן	צִדְקַתְךָ	} 2
צִדְקַתְכֶּן	צִדְקַתְךָ	
צִדְקַתְנָא	צִדְקַתִּי	} 1

Syriacé צִדְקַתְךָ pro צִדְקַתְנָא. Singulare affixum est Dan.2. Deus אֲבֹתָי patrum meorum. Pluralia autem affixa junguntur sic,

צִדְקַתְהוֹן	צִדְקַתְהוּ	} 3
צִדְקַתְהוֹן	צִדְקַתְהוּ	
צִדְקַתְכֶּן	צִדְקַתְךָ	} 2
צִדְקַתְכֶּן	צִדְקַתְךָ	
צִדְקַתְנָא	צִדְקַתִּי	} 1

Ex אֵלֵיהֶן tres, אֵלֵיהוֹן tres illi, Daniel. 3.

Affixi pleonasmus. Dan. 3. עֲבָדוֹתַי גִּבְרֵי אֱלֹהֵי דֵי אֱלֹהֵי servi ejus Dei. Hic (ejus) redundat. Ibidem, בְּרִיךְ אֱלֹהֵינוּ דֵי שְׁדִרְךָ, בְּרִיךְ אֱלֹהֵינוּ דֵי שְׁדִרְךָ, מִיִּשְׁרָאֵל, &c. Benedictus Deus eorum, Sadrac, Mefac, &c. Hic (eorum) redundat. Rabbini, רַבּוֹנֵי שְׁלֵ-עוֹלָם, dominus ipsius mundi. Hic (ipsius) redundat.

C A.

CAPVT III.

De syntaxi articuli.

ARTICULUS híc est tanquam affixum nominis: itaq; semper postponitur nomini, ut טוּר mons, אַ טוּרָא τὸ ὄρος: & quidem contracto, si contrahi possit, & flexionem pluralem retinet: ut מְלִיךָ, plurali מְלִיכִין, hinc מְלִיכָא ὁ βασιλεύς. Ita אֲ extremum est commune symbolum generis fœminei & articuli. In plurali cōtracto tseri ultimum vertitur in pathah: ut מְלִיכֵי, cum articulo מְלִיכֵיִּי οἱ βασιλεῖς. Dualis pluralem imitatur, ut מִין aquæ, מִיָּין. sic יָדֵין manus, יָדֵין. Hęc analogia est: at כֹּל omnis, כֹּלָא penacuté, ὁ πᾶς. הַ pro אַ, ut יָדֵין apud Danielelem, אַ יָדֵין. Syriacé אֲ initio abundat: ut יָדֵין manus, אַ יָדֵין; sic רֵגְלֵין sanguis אַ רֵגְלֵין. Finita אֲ, ut מְרָא dominus, מְרָאֵין ὁ δεσπότης, נְקָא purus, נְקָאֵין. Finita jod flectuntur in אַ: ut

ut יהודי *Iudæus*, יהודא, *Ἰουδαῖος*. Plurali יהודאי vel Syriace יהודאי *Ἰουδαῖοι*, pro יהודאי. at עני *pauper*, עניא.

Fœmininum singulare abjicit *pathah*, sicut in affixis: ut צדקה *justitia*, צדקה *ἡ δικαιοσύνη*. Plurale nihil mutat: ut צדקה *justitiæ*, צדקה *αἱ δικαιοσύναι*. Sic חיה *bestia*, חיות, unde חיותה *δὲ θηρίον*, עטא *consilium*, עטא, unde עטאה *ἡ βουλή*, פחה *dux*, פחה, unde פחה *ὁ ἡγεμὼν*, חמה vel חמה *ira*, חמה, unde חמה *ἡ ὀργή*, שנה *annus*, שנה, unde שנה *δὲ ἔτος*, קריה *urbs*, קריה & Syriace קריה. Sic יהודאה *confessio*, אודאה. At יהודאה *Iudæa*, יהודיה *ἡ Ἰουδαία*, יהודיא *Iudææ*, יהודיא *αἱ Ἰουδαῖαι*, & similia. נכריה *peregrina*, נכריה & נכריה *ἡ ξένη*, נכריה & נכריה *αἱ ξέναι*, נכריה *peregrinæ*, נכריה & נכריה *αἱ ξέναι*, משתיה *convivium*, משתיה *τὸ συμπόσιον*, מדינה *oriens*, מדינה. Quædam fiunt tanquam á penacutis: ut מחלקה *controversia*, מחלקה *tanquam* á מחלקה.

sic

sic חולתא progenies, אלתתא velut á חולתא, item אשתתא laus, אשתתא, á אשתתא. Sic é polysyllabis masculinis in tseri: ut קטל occidens, אקטל, unde אקטל *ó φονδίων*, tanquam á קטל. alii אקטל. ab אקטל adolescens, אקטל & אקטל, unde אקטל vel אקטל, quasi ab אקטל. Ex fine ח, ut אקטל fundum, אקטל *ó πυθμύω*, אקטל *πυθμύω*, אקטל *οί πυθμύω*. מלכות regnum, אקטל *ή βασιλεία*, מלכות regna, אקטל *αι βασιλείαι*. אקטל oratio, אקטל *ή προσευχή*, sic אקטל *ή μωραία*, אקטל *αι μωραίας*.

Vocativus etiam articulo exprimitur. Daniel. 2. אקטל לאלמין חיי rex in æternum vive.

CAPVT IIII.

De syntaxi verbi cum nomine.

Verbi ellipsis. Daniel. 2. אקטל ענא מלכא & אקטל
אקטל respondens rex & dicens:
sub-

subaudi, fuit. Ibid. ענו ואמרין responderunt, & dicentes: subaudi, fuerunt. Et impersonaliter, Dan. 3. לכו אמרין vobis edicentes, id est, vobis edicitur. At verbum exprimitur, Dan. 2. חזרה וידעתה videns fuisti. Et 4. חזרה הויתר videns fui. Et pronomen loco verbi, Ezz. 5. אנחנו אנחנו הונו nos ipsi: id est, nos sumus. Ibid. מן אנון שמתהוה quænam ipsa nomina? pro, quænam sunt.

Anomalia generis. Fœminina in ך, pro masculinis usurpantur. Nehem. 3. ישרפו עליהם ישרפון adolescentes ejus exanimabuntur.

CAPVT V.

De syntaxi verbi cum pronomine.

AFFIXORUM syntaxis cū verbis non tam frequens est, quàm separatorū: itaq, ubi eorum exemplum in tabella subjecta non reperies, intellige vel nulla esse, vel tantum separata.

Specialia

Specialia autem affixa sunt hæc:

3. masc.

נִין נִה
Talmudicé,

נִהו נִהי
Fœm.

נִן, נִין, נִין נִה
Talmudicé,

נִהי
2.

נִך
נִך

1.

נִי

Syntaxis est hujusmodi :
Præteritum.

פִּקֵר

פִּקֵרֵנִין	פִּקֵרָה	} 3
פִּקֵרֵן	פִּקֵרָה	
פִּקֵרֵכִין	פִּקֵרָךְ	} 2
פִּקֵרֵכִין	פִּקֵרָךְ	
פִּקֵרֵנָא	פִּקֵרֵנִי	} 1

G g g E fine

E fine tseri ratio erit eadem : קרב
קרב, &c.

Monosyllaba, ut לט maledixit, לט maledixit ei, לט maledixit eis, &c.
איתא vel איתא, Talmudicé, איתא, quod
vim habet verbi יש, syntaxim pluralis
nominis imitatur : ut איתא est ipse.
Daniel. 2. איתא est tibi. Et 3. איתא
estis vos.

Finite א, mutant ipsum in jod: ut
גלה revelavit, גלה revelavit eum : vel
affixum ה in ה, ut וגלה, quod & aliis
usu venit, ut איתא respondit, איתא re-
spondit ei: item quadratis, ut סובר
sustinuit, סובר sustinuit eum.

Reliquæ personæ singulares, פקדו
פקדו, פקדו, פקדו, cum suis quæque af-
fixis eodem modo componuntur.

פקדונו	פקדוה	} 3
פקדונו	פקדוה	
פקדונו	פקדוה	} 2
פקדונו	פקדוה	
	פקדוני	

פקרנא } 1 פקרנני

Dēuter. 33. נסיתיהי probasti eum.
Aliquando jod interponitur, פקרניכון
& פקרניכין Genef. 38. אשכהתיה. inveni eam.

פקרר , פקרא

פקרנין	פקרנייהי	} 3
פקרנין	פקרניהא	
פקרניכון	פקרניך	} 2
פקרניכין	פקרניך	
פקרניא	פקרנייהי	} 1

Finita א , ut גליהי גלונון Genef. 14.
חונון percusserunt eos.

פקרמן , פקרמן

פקרמנין	פקרמניה	} 3
פקרמנין	פקרמניה	
פקרמניא	פקרמנייהי	} 1
פקרמניא	פקרמנייהי vel	

פקרנא

פקרנין	פקרנייהי	} 3
פקרנין	פקרניהא	

G g g 2 פקרניך

פְּקַדְנוּכֵן פְּקַדְנוּךְ }
 פְּקַדְנוּכֵן פְּקַדְנוּךְ } 2
 Reperitur & אַחֲבָנֹהִי respondimus
 ei, pro אַחֲבָנֹהִי.

Futurum primum.

פְּקַדְנִי
 פְּקַדְנֵן פְּקַדְנָה }
 פְּקַדְנֵן פְּקַדְנָה } 3
 פְּקַדְנֵן פְּקַדְנָה }
 פְּקַדְנֵן פְּקַדְנִי } 1

2. Reg. 4. אַחֲבָנֹהִי accipe eum. á נָסַבְתָּ.
 Exod. 4. אַחֲבָנֹהִי projice eam. á רָטַבְתָּ.

פְּקַדְנֵן
 פְּקַדְנֵן פְּקַדְנֵיהִי }
 פְּקַדְנֵן פְּקַדְנֵיהִי } 3
 פְּקַדְנֵן
 פְּקַדְנֵן פְּקַדְנֵיהִי }
 פְּקַדְנֵן פְּקַדְנֵיהִי } 3

Reliquæ formæ futuri primi פְּקַדְנֵן
 & פְּקַדְנֵן, non differunt á præterito.

Futu-

Futurum secundum.

	יִפְקֹד	
יִפְקֹדֵנִי	יִפְקֹדֶנָּה	} 3
יִפְקֹדְנָךְ	יִפְקֹדֶנָּה	
יִפְקֹדְנִכֹּן	יִפְקֹדְנָךְ	} 2
יִפְקֹדְנִכֹּן	יִפְקֹדְנָךְ	
יִפְקֹדְנָא	יִפְקֹדְנִי	} 1

Sic חִפְקֹד, אִפְקֹד, נִפְקֹד. Qibbuts interdum manet, ut יִפְקֹדֶנָּה quod sine punctis est 1. Dan. 4. יִתְנִיבָהּ dabit illud. pathah pro camets. Ezz. 7. est segol pro hirie, יִשְׁאַלְנִכֹּן rogabit vos. Reliquæ formæ יִפְקֹד & יִפְקֹדֶנָּה eodem modo componentur. Item secunda persona חִפְקֹדִי vel חִפְקֹדִי. Finita & hic nihil mutant. Dan. 2. יִהְיֶהּ indicabit eam.

	יִפְקֹדֶנָּה	
יִפְקֹדְנִי	יִפְקֹדֶנָּה	} 3
יִפְקֹדְנָךְ	יִפְקֹדֶנָּה	
יִפְקֹדְנִכֹּן	יִפְקֹדְנָךְ	} 2
יִפְקֹדְנִכֹּן	יִפְקֹדְנָךְ	
יִפְקֹדְנָא	יִפְקֹדְנִי	} 1

G g g 3 Da-

Dageç in נ ubique, nisi çeva subje-
cto. Tertiæ pluralis affixum reperitur
etiam geminatum: ut apud Abdiam,
יקטלונון occident eos. pro יקטלונון.
Dan. 5. יבְהִלֶנְךָ terreant te. pro יבְהִלֶנְךָ.
Eadem ratio est in חִפְקֵרוֹן vel חִפְקֵרוֹי.
Est & alia syntaxis cum pronomini-
bus primæ & secundæ personæ: ut
Habac. 2. אֶסְבִּינָא speculabor ego, pro
אֶסְבִּי אֲנִי. Isa. 22. חֲרָצְתִיחֵי. quaratis vos,
pro חֲרָצְתִי אַחֲוֹן, per apocopen ׀ more
Talmudico.

Infinitum.

מִפְקֵר

3. masc.

מִפְקֵרְנוֹן vel מִפְקֵרְהָ
מִפְקֵרְנוֹן vel מִפְקֵרְנָה
מִפְקֵרְהוֹן vel מִפְקֵרְהוֹי

fœm.

מִפְקֵרְהוֹן vel מִפְקֵרְהָ
מִפְקֵרְהוֹן vel מִפְקֵרְנָה

2. masc.

מִפְקֵרְךָ

מְפַקְדֵן vel מְפַקְדָן
 מְפַקְדֵן vel מְפַקְדָן
 form.

מְפַקְדֵן vel מְפַקְדָן
 מְפַקְדֵן vel מְפַקְדָן
 I.

מְפַקְדֵן vel מְפַקְדָן
 מְפַקְדֵן vel מְפַקְדָן

Finite א, ut מגליא revelare, מגליה re-
 velare eum. Sic מצביה velle ejus, א צבא
 voluit : מוזה succendere eum, ab אוא
 succendit. A מאתא venire, מאתי veni-
 re me.

Participium.

Interdum habet affixum verbi: ut
 מאפדנן perdens eos. Sed & altera syn-
 taxis cum pronomibus primæ & se-
 cundæ personæ, cujus antea memini-
 mus, frequens hic est, in masculino
 tantum genere, detracta prima litera
 pronominis: ut,

פקד
 G g g 4 פקד

פְּקִידָהּ 2
פְּקִידָהּ 1

Pro פְּקִידָהּ tu , פְּקִידָהּ
פְּקִידָהּ : פְּקִידָהּ
פְּקִידָהּ , פְּקִידָהּ
Sic ,

פְּקִידָהּ

פְּקִידָהּ 2
פְּקִידָהּ 1

Pro פְּקִידָהּ tu , פְּקִידָהּ
פְּקִידָהּ : פְּקִידָהּ
פְּקִידָהּ , פְּקִידָהּ
Talmudici eandem syntaxim usur-
pant: ut פְּקִידָהּ pro פְּקִידָהּ
eruditus sum: פְּקִידָהּ pro פְּקִידָהּ
ego. Atque huc referunt nonnulli illa,
quæ Grammatici dicunt esse compo-
sita é variis formis : פְּקִידָהּ pro פְּקִידָהּ
Iud. 13. פְּקִידָהּ pro פְּקִידָהּ Ierem. 22.
פְּקִידָהּ pro פְּקִידָהּ Ezech. 8.
Rabbini , פְּקִידָהּ dicimus nos ,
פְּקִידָהּ legimus nos, פְּקִידָהּ visito ego.

C A 7

CAPVT VI.

De syntaxi adverbii cum nomine.

ARTICULI vim habent ל
& ך.

ל, ut Ezr. 5. מֶלֶךְ לְיִשְׂרָאֵל rex Israël.
Et עֲשָׂה לְכוֹרֶשׁ in anno Gyri. Sed pro
eo pronomen ך vel ךי frequentiùs usur-
patur. Gen. 6. קֵץ אֶת כָּל בְּשָׂרָא finis uni-
versæ carnis. Dan. 2. חֲזוֹן דֵּי לַיְלִיָּהוּ vi-
sio noctis. Atque ita ferè hoc prono-
men succedit integris nominibus in
hujusmodi syntaxi: ut עֲבָדָא דְאֱלֹהָא vel
עֲבָד דְאֱלֹהָא servus Dei: & in plurali
עֲבָדָא דְאֱלֹהָא vel עֲבָדֵי דְאֱלֹהָא servi Dei.
Rarius succedit contractis: ut עֲבָדֵי
דְאֱלֹהָא servi Dei. At עֲבָדָא אֱלֹהָא sine ך
vel ךי interposito non dicitur. Rabbi-
ni ל cum ך tanquam ך conjungunt:
ut פְּרָק שֶׁל הַסֵּפֶר caput libri. Interdum
& ך usurpant: ut עֲזָרָא דְעִזְרָא Ezra.

G g g ך

יָרָא est pro אָרָא. Gen. 1. וַיִּרְאֵהוּ וַיִּקְרָא. Sæpe etiam pro co usurpatur ל. Dan. 2. וַיְבַרְכֵהוּ לְרִנְיָאֵל. introduxit Danielem. Ibid. וַיַּחַח לְצַלְמָא. & percussit imaginem.

אָ prepositio Talmudica multarum vim obtinet. Aliquando est pro עַל, ut אָרִישָׁא juxta sententiam ejus, supra caput. Alias pro ל, ut אָקָרָא. Et pro מִן, ut אָבִי pro אָבִי. Et pro בְּ, ut אָבִיתָ pro בְּבֵיתָ in domo.

CAPUT VII.

De syntaxi adverbii cum pronomine.

PRÆPOSITIONES cum affixis:
 ut בְּדִיל propter, בְּדִילִי propter me.
 כְּמָא & כְּמָרָא sicut, כְּמָתִי sicut ego,
 כְּמַחֲזִין sicut illi.

ל cum רִיבִי, ut רִיבִי Rabbincum: רִיבִי illius, רִיבִי רִיבִי illorum, &c. Est etiam רִיבִי pro רִיבִי, ut רִיבִי illius, רִיבִי illorum, &c.

ל so-

ל solum, ut לה illi, להון illis, &c. Dicitur etiam לדירה pro לה, eodemque modo in reliquis.

כח, ut יתה illum, יחוזן illos, &c. Sic כח sicut, כחיה sicut ille, כחיהון sicut illi: ליה ad, ליהה ad illum, ליההון ad illos, &c.

מן, ut מנה ab illo, מנהון ab illis, &c. מני á me. Talmudicé מני, & sine punctis pluralis מננה vel מנן á nobis.

Quædam imitantur syntaxim nominum pluralium.

בקר post. Ion. 4. בחרוהי post eum.

קדם ante. Dan. 6. קדמוהי ante eum.

Et 4. קדמיהון coram ipsis. Et 2. קדמי ante me.

תחז sub. Dan. 4. תחזוהי sub ea.

Quædam sunt promiscuæ.

גב apud, גבוהי apud illum, גבי apud

me, גבן apud nos.

עליהון super eum, עליהי super

super eos, עליה super eam, עליהון super

cas, עליך super te, עליכון super vos, עלי

super

super me, עֲלַיָּנָא & עֲלֵנָא super nos.

Adverbium לִי habet syntaxim verbi וְאִיִּי ut לִיחֻזֵּי non ipse. In plurali tamen reperitur etiam cum affixo verbi: ut לִיחֻזְּנוּ non ipse, Gen. 31.

CAPVT VIII.

De syntaxi adverbii cum verbo.

PRÆPOSITIONES quatuor cum verbo infinito: ut מִפְּקֹדֵי præcipere.
 לְמִפְּקֹדֵי ad præcipiendum,
 כְּמִפְּקֹדֵי cùm præciperet,
 בְּמִפְּקֹדֵי in præcipiendo,
 מִלְּמִפְּקֹדֵי vel
 מִלְּמִפְּקֹדֵי á præcipiendo, id est, ne præcipiat. negatio enim significatur. Rabbini, מִלְּבְנוֹהוּ ab ædificando, id est, ne ædificarent.

Hic מִן amittit וְ, & assumit לְ. Idem fit in ceteris infinitis: ut מִלְּאֲהַפְּקֹדֵי præcipi, מִלְּאֲהַפְּקֹדֵי, מִלְּאֲהַפְּקֹדֵי, מִלְּאֲהַפְּקֹדֵי, מִלְּאֲהַפְּקֹדֵי.
 At Ester 1. מִלְּהַנְּכָתֵם לְמַחְנֵתָא ad mactandum,
 pro

pro לֹא־חֲנֻכָּתָא. Interdum מ deest. Dan. 2. לְהוּיָא ut sit, pro לְמַהוּיָא. Hinc לְהוּן ut sint ipsi, & לְהוּן ut sint ipse. Ezz. 5. לְבִנָּא ad ædificandum. Ibidem, לְמַבְנָא. Et 7. לְמַהֲרָא ad eundem. pro לְמַהֲרָא.

Atque in hac syntaxi sæpè infinitum flectitur in וּ. Gen. 35. בְּמַקְשִׁיחָהּ cùm laboraret ipsa. ex infinito מְקַשֵּׂהָ. Dan. 6. לְהַצִּילָהּ ad liberandum eum. hìc הַצִּילָהּ factum est ex הַצִּילָא. Ibidem, לְשַׁמְרָהּ ad servandum eum. ex infinito שֹׁמֵרָהּ. Et 5. לְהוֹדִיעָנִי ad declarandum mihi. Idem fit nonnunquam & in aliis præpositionibus. Gen. 13. קִדְמָהּ antequam perderet. Aliquando etiam & extremum vertitur in ה, more nominum fœmininorum: ut Ezz. 4. לְחַנּוּקַת מְלָכִין ad nocendum regibus. ex חֲנֻקָא infinito Hiphil.

↳ cum infinito sæpè sumitur pro futuro, habetq; usum elegantem, cùm jubemus, aut optamus, aut permittimus

mus aliquid. Dan. 2. לְהוֹא שִׁמְחָה דִּי-אֱלֹהֵא סְבִרְךָ. id Gallicé meliús, quám Latine: *Que le nom de Dieu soit benit.* Hic ל est, *Que*, Gallicum. Hebraicé diceretur לְהוֹא pro לְהוֹא. Item 5. סְהַנְהֵךְ לְךָ לְהֵינָן. *Que tes dons soyent a toy.* Hebraicé לְהֵינָן pro לְהֵינָן. Et interdum syntaxis invertitur. Dan. 3. יֵרֵעַ לְהוֹא לְךָ מִלְכָּא. notum ut sit tibi rex. id est, Sit notú tibi rex. Item 2. רַחֲמִין לְמַבְעָא. misericordias ad petendum. pro, ad petendum misericordias, vel, ut peterent. Ibid סְהַעֲרֵבְךָ לְהוֹן coimista erunt. quod recte pauló post, לְהוֹן דְּבִקִין erunt cohærentia.

Talmudicé jungitur cum tertiis personis futuri: ut לִיקְטֵרָל *qu' il tue*, לִיקְטֵלוּבָה *qu' ils le tuent.* Ergo in hujusmodi exemplis ל redundat in latina oratione. Sic דִּי interdum, ut Dan. 5. אָמַר דִּי כָל-אָנָּשׁ &c. Et 6. אָמְרִין דִּי לֹא נִחְשְׁבָה. quód non inveniemus. Sic הָהוּמ redun-

dat

dat Græcé. Demetrius de Lysia, λέγων
 ἔτι ἢς ῥαῖον ἡ ἀεὶ μῆσαι τὰς ὀδόντας ἢ τὰς
 δακτύλους.

Rabbinicé mutat & primum in יו: ut
 לֹכֵל pro לֹאֵל ad comedendum, לֹדָר
 pro לֹאֵר ad dicendum, Talmudicé
 לִיִּם. Defectiva, ut לִיִּךְ ad eundem,
 לִיִּשׁב ad sedendum, לִיִּקח ad capien-
 dum, vel sine jod לִקח, לִשׁב, לִיִּךְ, pro
 לִקח, לִשׁב, לִיִּךְ. In Hiphil, לִיִּךְ ad
 arguendum, אִיִּךְ arguit, pro לִיִּךְ.

CAPVT IX.

De syntaxi conjunctionis.

CONJUNCTIONIO non mutat præ-
 teritum in futurum, vel contrá,
 nisi perrató : ut nec apud Rabbinos.
 Dan. 2. וְשָׂא חֵלֶם כָּל אֲרָץ & implevit to-
 tam terram. Idem 3. וְקָם בְּהִתְבַּהֵלָהּ &
 surrexit cum festinatione. Ibid. וְהִתְקַדְּדוּן
 לְצִלְמָא & adorabitis imaginem. Et 7.
 וְיִקְבְּלוּן מַלְכוּתָא & accipient regnum.

Sic

Sic pro Hebræo וַיִּאמֶר, Targum reddit
וַיִּקְרָא אֱלֹהִים & dixit. Gen. 1. Targum
וַיִּקְרָא יְיָ & vocavit Deus.

CAPVT X.

De pausis.

IN pausis quædam sceminina in נָא
mutantur in וַ: ut אִשָּׁה mulier, אֲחֵי &
וּבְנֵי יִי. Gen. 2. אֲמָה, ancilla, אֲמָה. Gen. 2. וּבְנֵי יִי.
וַיִּבְנֶה יְיָ & edificavit
Dominus coltam, quam tulerat de
Adam, in mulierem. Et 16. וַיִּתֵּן יְיָ
& dedit eam
Abramo viro suo in uxorem. Et 29.
וַיִּתֵּן לָכֵן לָהּ יִתְּ וּלְפָרָה אֲמָהָה לְלֵאָה בְּרַחֲמָהּ
& dedit Laban Zilpa ancillam
suam Leæ filix in famulam.

F I N I S.

